M-2733

शिर्षक	ग्रंथकार	विषय	विस्तार (पुर्ण/ अपूर्ण)	टिकाकार	आकार	पृष्ठे	लिपी	सामग्री	Lines per page	Letters per line	Condition & age (शके/विक्रम सवंत)	Additional Particulars / Remark
नवग्रहस्तोत्र	-	स्तोत्र	अपूर्ण	-	२/९	२९६	संस्कृत	कागद	07	28		

ये॰ नो। तुवी नो दिद्यः। नो दिद्यो अस्याः। अस्या अभ्यसः। अभ्यसो अध्युषो। अध्यु
षाविति वि। द्वेषः। अव यक्ष्व। यक्ष्व नः। नो घृणम्। घृणछं ऽ रा मे णः।
र सोमो॥ हि। चीहि मृडीक। मृडीकछं सुहवः। सुहवो नः। सुहवः इति
सु। हवः। न एधि। एधि इत्येधि॥ ३॥ मही मू षु। ऊं ऽ ऽ इत्यूँ। सु मातरम्। मात
रछं सुव्रतानाम्। सुव्रतानामृतस्य। सुव्रतानामिति सु। व्रतानाम्। ऋ
तस्य पत्नीम्। पत्नीमवसे। अवसे हुवेम। हुवेमेति हुवेम। तुविक्षत्रा
मजरन्तीम्। तुविक्षत्रामिति तुवि। क्षत्राम्। अजरन्तीमुरूचीम्।
उरूचीछं सुशर्माणम्। सुशर्माणमदितिम्। सुशर्माणमिति सु।
शर्माणम्। अदितिछं सुप्रणीतिम्। सुप्रणीतिमिति सु। प्रणीतिम्।
॥४॥ सुत्रामाणं पृथिवीम्। सुत्रामाणमिति सु। त्रामाणम्। पृथिवीन्द्याम्

म।द्यामनेहसम्।अनेहसं सुशर्म्माणम्।सुशर्म्माणमदितिम्।
सुशर्म्माणमिति सु।शर्म्माणम्।अदितिं सुप्रणीतिम्।सुप्रणीतिमि
तिसु।प्रनीतिम्।दैवीं नावम्।नावं स्वरित्राम्।स्वरित्रामना
गसम्।स्वरित्रामिति सु।अरित्राम्।अनागसमस्रवन्तीम्।अ
स्रवन्तीमा रुहेम।आ रुहेम।आ रुहेमा स्वस्तये।स्वस्तय इति स्व
स्तये॥१०॥ सुनावमा रुहेयम्।सुनावमिति सु।नावम्।आ रुहेयम्।
।२॥ रुहेयमस्रवन्तीम्।अस्रवन्तीमनागसम्।अनागसमित्यना
गसम्।● शतारित्रां स्वस्तये।शतारित्रामिति शत।अरित्राम्। २
स्वस्तय इति स्वस्तये॥१६॥ आ नः।नो मित्रावरुणा।मित्रा

स त्वम । त्वन्नः । नोऽग्ने । अग्नेऽवमः । अवमो भव । भवोती । ऊती ने-
दिष्ठः । नेदिष्ठोऽस्याः । अस्याऽउषसः । उषसो व्युष्टौ । व्युष्टाविति वि ।
उष्टौ । अव यक्ष्व । यक्ष्व नः । नो वरुणम । वरुणं रराणः । रराणो वी-
हि । वीहि मृडीकम । मृडीकं सुहवः । सुहवो नः । सुहव इति सु । हव-
नऽएधि । एध्येत्येधि ॥३॥ महीमूषु । ऊँऽइत्यूँ । सु मातरम । मातरं सु-
व्रतानाम । सुव्रतानामृतस्य । सुव्रतानामिति सु । व्रतानाम । ऋ-
तस्य पत्नीम । पत्नीमवसे । अवसे हुवेम । हुवेमेति हुवेम । तुविक्ष-

त्राम-अजरं तीम। तुविक्ष त्रामिति तुवि। क्ष त्राम। अजरं तीम। उरूचीम। उरूची
म्॰ सुशर्माणम। सुशर्माणमदितिम। सुशर्माणमितिसु। शर्माणम।
अदिति॰ सुप्रणीतिम। सुप्रनीतिमितिसु। प्रनीतिम॥४॥ सुत्रामा
णंपृथिवीम। सुत्रामाणमितिसु। त्रामाणम। पृथिवीम। द्याम। द्यामने ॥२॥
॥२॥ हसम। अनेहसं॰ सुशर्माणम। सुशर्माणमदितिम। सुशर्माणमिति
सु। शर्माणम। अदिति॰ सुप्रणीतिम। सुप्रनीतिमितिसु। प्रनीतिम।
दैवीं-नावम। नावं॰ स्वरित्राम। स्वरित्रामनागसम। स्वरित्रामिति
सु। अरित्राम। अनागसमस्रवन्तीम। अस्रवन्तीमा। आरुहेम। आरुहेम।

रुहेमा स्वस्तये। स्वस्तयऽइतिस्वस्तये॥५॥ सुनावमारुहेयम। सुनावमि
तिसु। नावम। आरुहेयम। रुहेयमस्रवन्तीम। अस्रवन्तीमनागसम।
अनागसमित्यनागसम। शतारित्रां स्वस्तये। शतारित्रामितिशता
अरित्राम। स्वस्तयऽइतिस्वस्तये॥६॥ आ नः। नो मित्रावरुणा॥ मित्रा
वरुणा घृतैः। घृतैर्गव्यूतिम। गव्यूतिमुक्षतम। उक्षतमिक्षतम। मध
ध्वा रजांसि। रजांसि सुक्रतू। सुक्रतूऽइतिसु। क्रतू॥७॥ प्रबा तु
हवा। बाहवासिसृतम। सिसृतं जीवसे। जीवसे नः। नऽआ। आ नः।
आ नः। नो गव्यूतिम। गव्यूतिमुक्षतम। उक्षतं घृतेन। घृतेनेतिघृ

तेने। आमा। मा जने। जने आवर्धय। आवयत अश्वानां। अश्वानां सूनृतम्। सू

नृमे। मित्रावरुणा। मित्रावरुणा हवो। हवे मा। इमेना मा।।८।। समिद्धो

अग्निः। समिद्ध इति सम्। इद्धः। अग्निः समिधो। समिधास्स समिद्धः।

समिद्धेति सम्। इधो। सः समिद्धो वरेण्यः। सः समिद्ध इति सः। समिद्धो वरे ।।२।।

।।३।। रेण्य इति वरेण्यः। गायत्री। छन्दः। छन्द इन्द्रियम्। इन्द्रियं त्र्यविः। त्र्यविर्गौः।

त्र्यविरिति त्रि। अविः। गौर्वयः। वयो दधुः। दधुरिति दधुः।।१।। तनूनपा

शुचिव्रतः। तनूनपादिति तनू। नपात्। शुचिव्रतस्तनूपाः। शुचिव्रत इ

ति शुचि। व्रतः। तनूपाश्च। तनूपा इति तनू। पाः। च सरस्वती। सरस्वती

ष्ठवान् । पूष … न्सी र्णबर्हिः । हृषप … पानि निहृषण्ण । वान् ।
शीर्णबर्हिरमर्त्यः । शीर्णबर्हिरिति स्तीर्णबर्हिः । अमर्त्यः ऽऽ र्यं
मर्त्यः । बृहस्पतिः त्रिवस । त्रिवस्त्रऽऽ कृति त्रि । ध तस ॥ १२ ॥ द्वयोर्देवे ॥
देवी दिशः । दिलोमतिहि । रवी … सा । तला देवः । देवो बृहस्प
तिः । बृहस्पतीति बृहस्पति । … हि । इहतु यं … । तुर्य
वा दिति तुर्यं । वा द्वा । १३ । … ॥ … । यद्वा सुपे …
… नियम । … रसा । … । … पे … निसर्ग … पे … सा । …
… देवः । … । … ऽऽ … दस्य … । … पद … वायु ।
… … ति … । … नाहिति पद्ध । … दित्याह ।

तारा। होता सा सिषजा। सिषडेन्द्रेण। इन्द्रेण सयुजा। सयुजा। यु
जा। युजेति युजा। ॐ गस्य नड्वान्। अनड्वान्निस्य नड्वान्।। १५ ।। गि
र्ष्वइ उाम् इडा सरस्वति। सरस्वती भारती। भारतिम रुतः। ध्म
४ ता तोर्धिश्रः। श्रिराडइतिश्रिश्रः। श्रिराडुनु… श्रा डितिवि। श्रा दु।
वेनु गौः। गो न्नौ नेति न।। १६ ।। त्वष्टा कुरी प… जो अद्भुतः। अ
द्भुत इद्दै… ग्नी। इन्द्राग्नी वृष्टिवर्द्धना। इ… ग्नी इति इन्द्राग्नी वृ
ष्टिवर्द्धनेति वृष्टि। वर्द्धना। दिशा दद्भ्या। द्विपदेति द्विपदः। उ क्षे ४
…दा।। १७ ।। अग्निः शानः। सोम… स्पतिः। भगः सविता। सविता।
सविता… सुव… सुव ज्जगान्। जगुर्वञ्चिति…। सुवन्। जगति

आ । नो विश्वसु । विश्वमिदम् । इह्मि । विश्वेष्ठ । च हि वैश्वानरः । वैश्वा
नरो यतते । यततेसूर्येण । सूर्येणेति सूर्येण । अग्निरुक्थेन । उक्थे
न वाहसा । वाहसेति वाहसा ॥ ७ ॥ अग्निर्ऋषिः । ऋषिः पवमानः ।
पवमानः पाञ्चजन्यः । पाञ्चजन्यः पुरोहितः पाञ्चजन्यऽइति
पाञ्चजन्यः पुरोहितऽइति पुरः । हितः । तमीमहे । ईमहे महा
गयम् । महागयमिति महा । गयम् ॥ ८ ॥ मा हा रँ ॥ इन्द्रं । इन्द्रो
वज्रहस्तः । वज्रहस्तः षोडशी । वज्रहस्तऽइति वज्र । हस्तः । षो
डशी शर्म । शर्म यच्छतु । यच्छत्विति यच्छतु । हन्तु पाप्मानम् । पा

ष्मा नम्नः । यो अस्मान् । अस्मान्ध्रुक्षि । ध्रुक्षीति ध्रुक्षि ॥ ६ ॥ तम्वयः । योदस्य
षा । दस्यम्हती बहम् । अतीषहवसोः । अतीसहमितिस्तति । सहम् ।
वसोर्गर्भदानम् । वसोर्गर्भदानम् । मन्दानमह्वैयम्नः ॥ अन्ध्वसाऽइत्य
न्धसः । अभिवसम् । वसन्ते । नस्वसरेषु । स्वसरेषु न्धेनवः । धेन
वऽइतीन्द्रस्त्रा इन्दुर्गीर्भिः । गीर्भिर्न्नवामहे । गीर्भिरिति गीः । भिः ।
६७ । नवामहऽइति नवामहे ॥ ७ ॥ यद्वाहिष्ठम् । वाहिष्ठं तत् । तदग्न ६७
ये । अग्नये बृहत् । बृहदर्च्च । अर्च्च विभावसो । विभावसोऽइति
विभा । वसो । महिषीवत्वत् । महीषिवेति महिषी । इव । त्वद्रयिः ।

नि मयः ॥ अयो हे तो हत इति हते । द्रोणे सधस्थम् । सधस्थमासद द्रो
सधस्थमिति सध । स्थम् । आदं सदत् । असदिदित्यसदम् ॥ २५ ॥ छ ॥
इति क्रमभाषड्विंशतितमोऽध्यायः ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ समाप्ता ॥ याग्ने ।
अग्न ऋतवः ॥ ऋतवो वर्द्धयन्तु । वर्द्धयन्तु संवत्सराः । संवत्सरा ऽऋ
षयः । ऋषयो यानि । यानि सत्या । सत्येति सत्या । सद्दिव्येन । दिव्ये
नदीहि । दीदिहि । दीदिहि रोचनेन । रोचनेन विश्वाः । विश्वा ऽआभाति
आभाहि । भाहि प्रदिशः । प्रदिशश्चतस्रः । प्रदिश ऽइति प्र । दिशः ।
चतस्रः इति च तस्रः ॥ १ ॥ सन्ध्या । ध्येयस्य । इध्यस्वाग्ने । अग्ने प्र । प्र च ।

प्रबोधय। बोधयैनम्। एनमुत्। उच्च। चतिष्ठ। तिष्ठ म[illegible] महते सौ
भगाय। सौभगायेति सौभगाय। मा च। च रिषत्। रिषदुप[illegible]त्ता। उपस
त्ताते उपसत्तैत्युपस्प। स त्ता। ते अग्ने। अग्ने ब्रह्माणः। ब्रह्माणस्ते।
तियशासः। यशासः सन्नु। सन्नुमा। मान्ये। अन्यऽइयन्त्ये॥ २॥
त्यामग्ने। अग्ने पृणते। पृणते ब्राह्मणाः। ब्राह्मणाऽइमे। इमे शिवः।
शिवोऽग्ने। अग्ने सम्वरणे। सम्वरणे भव। सम्वरणे इति सम्।
वरणे। न बान। नऽइति नः। नः सपत्नहा। नः। सपत्नहेति सपत्नं
हा। नो अभिमातिजित्। अभिमातिजिदिति। अभिमातिजिदिति

स्वन्निमातिः । जिव । मस्वे । स्वेगये । गयेजः । दृही । वाग स्व प्रयुछन्नूः
अप्रयुछन्निसरडा । प्रयुछन्नू ।।२।। इहैव । एवाग्ने । अग्नेऽअधि । अधि
धारय । धारयारयिम् । रयिम्मा । मात्वा । त्वानि । निक्रन् । क्रन्पूर्व
चितः । पूर्वचित्तोनिकारिणः । पूर्वचितऽइति पूर्व । चितः । निकारि
णऽइतिनि । कारिणः । क्षत्रमग्ने । अग्नेसुयमम् । सुयममस्तु । सु
यममितिसु । यमम् । अस्तुतुभ्यम् । तुभ्यमुपसत्ता । उपसत्ता
वर्द्धताम् । उपसत्तेत्युप । सत्ता । वर्द्धतान्ते । तेऽनि स्तृतः । अ
निस्तृतऽइत्यनि । स्तृतः ।।४।। क्षत्रेणाग्ने । अग्ने स्वायुः । स्वायु

सम्।स्वायुरितिसु।आयुः।संरभस्व।रभस्वमित्रेण।मित्रेणाग्ने।
अग्नेमित्रधेये।मित्रधेयेयतस्व।मित्रधेयऽइतिमित्रऽधेये।यतस्व
तियतस्व।सजातानाम्मध्यमस्थाः।सजातानामितिस।जातानाम्।
मध्यमस्थाऽएधि।मध्यमस्थाऽइतिमध्यम।स्थाः।एधिराज्ञाम्।
राज्ञामग्ने।अग्नेविहव्यः।विहव्योदीदिहि।दीदिहि।विहव्यऽइतिवि।
६९॥ हव्यः।दीदिहीह।इहेतीह॥२॥अतिनिहः।निहोऽअति।अतिस्त्रि
धः।स्त्रिधोति।अत्यचित्तिम्।अचित्तिमति।अत्यरातिम्।अराति ॥६९
मग्ने।अग्नऽइत्यग्ने।विश्वाहि।ह्यग्ने।अग्नेदुरिता।दुरितासह

स्य । दुष्टिते निदुः । इता । सहस्वाथा । अथास्मभ्यम् । अस्मभ्यं सहवीरा
शा । सहवीरां रयिं । रयिम् । सहवीरामिति सह । वीराम् । रुपि दा ।
दाऽ इति दाः ॥ ६ ॥ अनाधृष्यो जातवेदाः । जातवेदा ऽअनिष्टृतः ।
जातवेदा ऽइति जात । वेदाः । अनिष्टृतो विराट् । अनिस्तृत ऽइत्यनि ।
स्तृतः । विराडग्ने । विराडिति वि । राट् । अग्ने क्षत्रभृत् । क्षत्रभृद्दी
ऽहि दीदिहि । क्षत्रभृदिति क्षत्र । भृत् । दीदिहीह । इह । इहेतीह । विश्वा
ऽआशाः । आशाः प्रमुञ्चन् । प्रमुञ्चन्मानुषीः । प्रमुञ्चन्निति प्र ।
मुञ्चन् । मानुषीर्भियः । भियः शिवेभिः । शिवेभिरद्य । अद्य परि ।

पार्पाहि। पाहिनः। नोवृधो वृधः। इति वृधः॥७॥ बृहस्पते सवितः।
सवितर्बोधय। बोधयैनम्। एनं सं। सं शितम्। संशितंचित्। स
ंशितमिति सम्। शितम्। चित्संतराम्। संतरांसम्। संतरामि
तिसंतराम्। तराम्। संशिशाधि। शिशाधीतिशिशाधि। वर्धयैनम्।
एनम्महते। महतेसौभगाय। सौभगायविश्वे। विश्वऽएनम्। एनम
॥७०॥ नु। अनुमदन्तु। मदन्तुदेवाः। देवाऽइतिदेवाः॥८॥ अमुत्रभूयादध। ॥७०॥
अमुत्रभूयादित्यमुत्र। भूयात्। अद्धयत्। यद्यमस्य। यमस्यबृहस्प
ते। बृहस्पतेऽअभिशस्तेः। अभिशस्तेरमुञ्चः। अभिशस्तेरि

भिः। शंसेः। अमुष्य ऽ इत्यमुष्य। असौ ऽ हताद्। ओहता मश्विना। अ
श्विनामस्मभ्यम्। मत्स्कम स्मात्। अस्माद्देवानाम्। देवानामग्ने। अग्ने
र्भिषजा। भिषजा शाचीभिः। शचिभिरिति शचीभिः॥२॥ ऊर्ध्व
अस्य। अस्य समिधः। समिधो ऽ र्वचि। समिध ऽ इति सम्। इधः।
भवत्यूर्ध्व। ऊर्ध्वा शुक्रा। शुक्रा शोचींषि। शोचींष्यग्नेः। अग्ने
रग्नेः। द्युमत्तमा सुप्रतीकस्य। द्युमत्तमेति द्युमत्। तमा। सुप्रती
कस्य सूनोः। सुप्रतीकस्येति सु। प्रतीकस्य। सूनोरिति सूनोः॥
॥३॥ तनूनपादसुरः। तनूनपादिति तनू। नपात्। असुरो विश्व

वेदाः । विश्ववेदा देवः । विश्ववेदा ऽइति विश्व । वेदाः । देवो देवेषु । देवेषु
देवः । देव ऽइति देवः । पथो ऽअनक्तु । अनक्तु मध्वा । मध्वा घृतेन । घृते
नेति घृतेन ॥११॥ मध्वा यज्ञम् । यज्ञं नक्षसे । नक्षसे प्रीणानः । प्रीणा
नो नराशंस नराशंसो ऽअग्ने । अग्न ऽइत्यग्ने । सुकृद्देवः ।
सुकृदिति सुकृत् । देवः सविता । सविता विश्ववारः । विश्ववार ऽइ
७१ ति विश्व । वारः ॥१२॥ अच्छायम् । अयमेति । एति शवसा । शव
सा घृतेन । घृतेनेडानः । इडानो वह्निः । वह्निर्नमसा । नमसेति ७१
नमसा । अग्निं स्रुचः । स्रुचो ऽअध्वरेषु । अध्वरेषु प्रयत्सु । प्र

प्रयत्स्विति प्रयत्ऽसु ॥१३॥ सयक्षत। यक्षदस्य। अस्य महिमानम्।
महिमानमग्नेः। अग्नेः सः। सईम्। ईम्मन्द्रा। मन्द्रासुप्रयसः।
सुप्रयस ऽइति सुऽप्रयसः। वसुश्चेतिष्ठः। चेतिष्ठो वसुधातमः।
वसुधातमश्च। वसुधातम ऽइति वसुऽधातमः। चेति च ॥१४॥ द्वा
रो देवीः। देवीरनु। अन्वस्य। अस्य विश्वे। विश्वे व्रता। व्रता ददन्ते
ददन्ते ऽअग्नेः। अग्नेरित्यग्नेः। उरुव्यचसो धाम्ना। उरुव्यचस
ऽइत्युरुऽव्यचसः। धाम्ना पत्यमानाः। पत्यमाना ऽइति पत्यमानाः
॥१५॥ ते ऽअस्य। ते ऽइति ते। अस्य योषणे। योषणे दिव्ये। योषणे

इतियोषणे।स्विष्टयेऽइन।दिव्येऽइतिदिव्ये।नयोनौ।वोनाऽउषसानक्ता।
उषसानक्तेत्युषसानक्ता।इमम्बऽइमम्।यज्ञमवताम्।अवतामध्व
रम्।अध्वरन्नेभनऽइतिनः॥१६॥दैव्याहोतारा।होतारावूर्ध्वम्।ऊ
र्ध्वमध्वरम्।अध्वरन्नः।नोग्नेः।अग्नेर्जिह्वाम्।जिह्वामभि।अभि
गृणीतम्।गृणीतमिग्रणीतम्।कृणुतन्नः।नःस्विष्टिम्।स्विष्टिमि
ति।सु।इष्टिम्॥१७॥तिस्रोदेवीः।देवीर्बर्हिः।बर्हिरेदम्।एदम्।
इदंसदन्तु।सदन्त्विडा।इडासरस्वती।सरस्वतीभारती।भार
तीमहीभारती।महीगृणाना।गृणानेतिगृणाना॥१८॥तन्नः।नन

ति ७२ ७२

त्तुरिपम्र तुरं। पमद्भुतम्। अद्भुतपुरुक्षु। पुरुक्षुत्वष्टा। त्वष्टासु
वीर्यम्। सुवीर्यमितिसु। वीर्यम्। रायस्पोषम्। पोषम्वि। विष्यतु।
ष्यतुनाभिम्। नाभिमस्मे। अस्मेऽइत्यस्मे॥१९॥ वनस्पतेव
अवसृज। सृजारराणः। रराणस्त्मना। त्मनादेवेषु। देवेष्विति दे
वेषु। अग्निर्हव्यम्। हव्यꣳशमिता। शमितासूदयाति। सूदयातीतिसू
दयाति॥२०॥ अग्नेस्वाहा। स्वाहाकृणुहि। कृणुहिजातवेदः। जातवेदइ
न्द्राय। जातवेदइतिजातवेदः। इन्द्रायहव्यम्। हव्यमितिहव्यम्। वि
श्वेदेवाः। देवाहविः। हविरिदम्। इदञ्जुषन्ताम्। जुषन्तामितिजुषन्ताम्॥२१॥

पीवोऽअन्नारयिवृधः। पीवोऽअन्नानितिपीवःऽअन्नान्। रयिवृधाः
सुमेधाः। रयिवृधऽइतिरयिऽवृधः। सुमेधाः श्वेतः। सुमेधाऽइ
तिसुऽमेधाः। श्वेतः। सिषक्ति। सिषक्ति नियुताम्। सिसक्ति
सिसक्ति। नियुताम् अभिश्रीः। नियुतामितिनिऽयुताम्। अभिश्री
॥७३ रित्यभिऽश्रीः। तेवायवे। वायवेसमनसः। समनसोवि। समनसऽ
इतिसऽमनसः। वितस्थुः। तस्थुर्विश्वा। विश्वेत् नरः। इत्। नरः स्व ॥७३
पत्यानि। पत्यानिचक्रुः। स्वपत्यानीतिसुऽअपत्यानि। चक्रुरिति
चक्रुः॥२२॥ रायेनु। नुयम्। यंजज्ञतुः। जज्ञतुः रोदसी। रोदसीमे।

रोदसिऽइति रोदसी। इमेराये। इमेऽइतीमे। रायेदेवी। देवीधिषणा। धि
षणाधाति। धातिदेवम्। देवमिति देवम्। अधवायुम्। वायुन्नियुत्वः।
नियुत्वःसश्चत। नियुत्वऽइति नियुत्वः। सश्चतस्वाः। स्वाऽउत। उत
श्वेतम्। श्वेतन्वसुधितिम्। वसुधितिन्निरेके। वसुधितिमिति वसुऽधि
तिम्। निरेकेऽइति निरेके॥२३॥ आपोह। हयत्। यद्बृहतीः। बृहतीर्वि
२ श्वम्। विश्वमायम्। आयन्गर्भम्। गर्भन्दधानाः। दधानाजनयन्
तीः। जनयन्तीरग्निम्। अग्निमित्यग्निम्। ततोदेवानाम्। देवानाछंस
म्। समवर्त्तत। अवर्त्ततासुः। असुरेकः। एकऽइत्येकः॥२४॥ यश्चित्।

विदापः। आपो महिना। महिना पर्य्यपश्यत्। पर्य्यपश्यद्दक्षम्।
पर्य्यपश्यदिति परि। अपश्यत्। दक्षन्दधानाः। दधाना जनयन्तीः। ज
नि० नयन्तीर्यज्ञम्। यज्ञमिति यज्ञम्। यो देवेषु। देवेष्वधि। अधि देवः। देव ए
एकः। एक आसीत्। आसीदित्यासीत्॥ २९॥ प्रयाभिः। याभिर्यासि।
यासि दाश्वांसम्। दाश्वांसमच्छ। अच्छा नियुद्भिः। नियुद्भिर्वा
७४ यो। नियुद्भिरिति नियुत्ऽभिः। वायविष्टये। वायो इति वायो। इष्ट ७४
ये दुरोणे। दुरोण इति दुरोणे। नि नः। नो रयिम्। रयिं सुभोजसम्।
सुभोजसं युवस्व। सुभोजसमिति सुऽभोजसम्। युवस्व नि। नि वीरम्।

वीळ्व्यम् । गव्य मश्व्यम् । अश्व्यं च । चराधः । राधऽ इति राधः ॥ २६ ॥
आ नेः । नो नियुद्भिः । नियुद्भिः शतिनीभिः । नियुद्भिरिति नियुत्ऽ
भिः । शतिनीभिरध्वरम् । अध्वरꣳ सहस्रिणीभिः । सहस्रिणी
भिरुप । उप याहि । याहि यज्ञम् । यज्ञमिति यज्ञम् । वायोऽ अस्मिन् ।
वायोऽ इति वायो । अस्मिन्त्सवने । सवने मादयस्व । मादयस्वेति
मादयस्व ॥ २७ ॥ नियुत्वान्वायो । वायवा गहि । वायोऽ इति वायो ।
आ गहि । गह्ययम् । अयꣳ शुक्रः । शुक्रोऽ अयामि । अयामि ते ।
तेऽ इति ते । गन्तासि । असि सुन्वतः । सुन्वतो गृहम् । गृहमिति गृ

स्मू ॥२८॥ वायो शुक्रः । वायो ऽइति वायो । शुक्रो ऽयामि । अयामि
ते । ते मधुः । मधो ऽअग्रम् । अग्रं दिविष्टिषु । दिविष्टिष्विति दिवि
ष्टिषु । आयाहि । याहि सोमपीतये । सोमपीतये स्पार्हः । सोमपीत
य ऽइति सोम पीतये । स्पार्हो देव । देव नियुत्वता । नियुत्वतेति नि
युत्वता ॥२९॥ वायुरग्रेगाः । अग्रेगा यज्ञप्रीः । अग्रेगा ऽइत्यग्रे ऽगाः ।
७५ यज्ञप्रीः साकम् । यज्ञप्रीरिति यज्ञ । प्रीः । साकं गन् । गन्मनसा । म ७५
नसा यज्ञम् । यज्ञमिति यज्ञम् । शिवो नियुद्भिः । शिवाभिः । नियुद्भि
रिति नियुत् । भिः । शिवाभिरिति शिवाभिः ॥३०॥ वायो पथे । वायो

नियुद्भिः

ते
इति वायो । ये ते । सहस्रिणः । सहस्रिणो रथासः । रथासस्तेभिः । तेभिरा गहि ।
आ गहि । गहीति गहि । नियुत्वान्त्सोमपीतये । सोमपीतये । सोमपीतय इति सोमपीतये ।
॥२०॥ एकया च । च दशभिः । दशभिश्च । दशभिरिति दशऽभिः । च स्वभूते ।
स्वभूते द्वाभ्याम् । स्वभूत इति स्वऽभूते । द्वाभ्यामिष्टये । इष्टये विंशती ।
विंशती च । च तिसृभिः । तिसृभिश्च । तिसृभिरिति तिसृऽभिः । च वहसे । वहसे
त्रिंशता । त्रिंशता च । च नियुद्भिः । नियुद्भिर्वायो । नियुद्भिरिति नियुत्ऽ
भिः । वायविह । वायो इति वायो । इह ता । ता वि । वि मुञ्च । मुञ्चेति मुञ्च ॥
॥२१॥ तव वायो । वायवृतस्पते । वायो इति वायो । ऋतस्पते त्वष्टुः । ऋत

पतऽइस्थता। पते। स्प्रद्रुजीमातः। जीमातरद्रुत। अद्रुतेस्यद्रुत। अवाढंस्या
दृणीमहे। आदृणीमहे। दृणीमहऽइति दृणीमहे॥ ३३॥ अग्निर्यात्यो
र्हरः। भूरयोनुमः। योनुमोऽदुग्धाऽइव। अदुग्धाऽइवधेनवः। अदु
ग्धाऽइवेत्यदुग्धाःऽइव। धेनवऽइति धेनवः। ईशानमस्य। अस्यजग
तः। जगतः स्वर्दृशम्। स्वर्दृशमीशानम्। स्वर्दृशमिति स्वः दृशम्।
७९ ईशानमिन्द्र। इन्द्रतस्थुषः। तस्थुषऽइति तस्थुषः॥ ३४॥ नत्वावान्।
त्वावाँ२॥ अन्य्यः। त्वावानिति त्वाऽवान्। अन्योदिव्यः। दिव्योन। नपार्थि ७९
वः। पार्थिवोन। नजातः। जातोन। नजनिष्यते। जनिष्यतऽइति। ज
निष्यते। अश्वायन्तोमघवन्। अश्वायन्तऽइत्यश्व्यऽयन्तः। मघवन्नि

त्विन्नु । मघवञ्चित्रिति मघ । वन्नु । इन्नु वाजिनः । वाजिनो गव्यन्तः । गव्यन्तस्त्वा ।
त्वा हवामहे । हवामह इति हवामहे ॥ ४९ ॥ त्वामित् । इद्धि । हि हवामहे ।
हवामहे सातौ । सातौ वाजस्य । वाजस्य कारवः । कारवः । कारव इति कारवः ।
त्वां वृत्रेषु । वृत्रेष्विन्द्र । इन्द्र सत्पतिम् । सत्पतिन्नरः । सत्पतिमिति सत् ।
पतिम् । नरस्त्वाम् । त्वां काष्ठासु । काष्ठास्वर्वतः । अर्वत इत्यर्वतः ॥ ५० ॥
स त्वम् । त्वं नः । नश्चित्र । चित्र वज्रहस्त । वज्रहस्त धृष्णुया । वज्रहस्तेति
वज्र । हस्त । धृष्णुया महः । धृष्णुयेति धृष्णुऽया । महः स्तवानः । स्तवानो अ
द्रिवः । अद्रिव इत्यद्रिऽवः । गामश्वम् । अश्वं रथ्यम् । रथ्यमिन्द्र । इन्द्र सम् ।

भ

साङ्कूर।किरसत्वा।सत्वा वाजम्।वाजन्नै।नजिग्युषे।जिग्युषऽइति जिग्युषे
॥२७॥कया नः।नश्चित्रः।चित्रऽआभुवत्।आभुवत्।भुवदूती।ऊती स
सदावृधः।सदावृधः सखा।सदावृधऽइति सदा।वृधः।सखेति सखा।
कया शचिष्ठया।शचिष्ठया वृता।वृतेति वृता।॥२८॥।कस्त्वा।त्वा सत्यः।
२२ सत्यो मदानाम्।मदानाम्मंहिष्ठः।मंहिष्ठो मत्सत्।मत्सदन्धसः। २२
अन्धसऽइत्यन्धसः।दृळ्हा चित्।चिदारुजे।आरुजे वसु।आरुजेऽइ
त्या।रुजे।वस्विति वसु॥२९॥अभिषुणः।सुनः।नः सखीनाम्।सखी
नामविता।अविता जरितॄणाम्।जरितॄणामिति जरितॄणाम्।शतम्भ

वासि। नवास्सूतये। ऊतयऽइत्यूतये॥ ४०॥ यज्ञायज्ञावः। यज्ञायज्ञे
तियज्ञा। यज्ञा। वोऽअग्नये। अग्नयेगिरागिरा। गिरागिराच। गिरागि
रेतिगिरा। गिरा। चदक्षसे। दक्षसऽइतिदक्षसे। प्रप्रवयम्। प्रप्रेतिप्र। प्र।
वयममृतम्। अमृतञ्जातवेदसम्। जातवेदसम्प्रियम्। जातवेदसमितिजा
म्मि तऽवेदसम्। प्रिय[illegible]र्मित्रम्। मित्रन्न। नशंसिषम्। शंसिषमितिशंसि
सिषम्॥ ४१॥ पाहिनः। नोऽअग्ने। अग्नऽएकया। एकयोत। उतद्वितीय
या। द्वितीययेतिद्वितीऽयया। गीर्भिस्तिसृभिः। गीर्भिरितिगीःऽभिः। ति
सृभिरूर्जाम्। तिसृभिरितितिसृऽभिः। ऊर्जाम्पते। पतेव्यतसृभिः।

वतस्त्वसिर्द्वसो। [illegible]क्षितिर्यतस्त्व। क्षितिः। वसोः इतिवसो॥४२॥

न दुर्गेऽपि पातम्। नपात [illegible] सः। सहिन। हिनायन्न्। अयमस्त्मयुः। अस्म

युर्दन्नोम। अस्मयुरिस्तस्मायुः। [illegible]सेमहव्यदातये। हव्यदातयऽइति

हव्योदातये। पुवद्धाकेपु। [illegible] विता [illegible] विताभुव [illegible]। पुवद्धये। [illegible]

उत। उतत्राता। त्राता। तनूनाम्। [illegible] मितिर न [illegible] म्॥४३॥ सम्वसो

७८ सि। असिपरिवत्सरः। परिवत्स [illegible] वत्स [illegible] त्सरऽइतिपरि। वत्स ७८

रः। इदावत्सरऽइदुत्सर। [illegible] सर [illegible] सरः। इदुत्सरऽइतीन्र। [illegible]

वत्सरऽइतिवत्सरः। उप [illegible]। विकल्पन्[illegible]। कल्पता। महोराज्याः। ओहो

अमर्त्यमित्यमर्त्यम्। देवोदेवैः। देवेभिस्सवीर्यः॥ सवीर्यो वज्रहस्तः। सवी
र्यऽइति सुवीर्यः। वज्रहस्तः पुरंदरः। वज्रहस्तऽइति वज्रऽहस्तः। पुरन्द
रऽइति पुरम्ऽदरः॥ ३॥ बार्हिषीन्द्रम्। इन्द्रन्निषद्वरम्। निषद्वरन्नृषभम्।
निसद्वरमिति निसऽद्वरम्। नृषभन्नर्यापसम्। नर्यापसमिति नर्य
अपसम्। वसुभिश्रुद्रैः। वसुभिरिति वसुऽभिः। रुद्रैरादित्यैः। आदि
त्यैः सयुग्भिः। सयुग्भिर्बर्हिः। सयुग्भिरिति सयुक्ऽभिः। बर्हिरासद
त्। आसदत्। असदित्यसदत्॥ ४॥ ऊर्जीन। नवीर्यम्। वीर्यं सहः। सहो
धारः। धारऽइन्द्रम्। इन्द्रमवर्द्धयन्। अवर्द्धयन्नित्यवर्द्धयन्। सुश्रायणाऽअ

ग्मिन्न। सुप्रायणाः इति सु । प्रायणाः । अस्मिन्यज्ञे । यज्ञे वि । विश्रयन्ताम् ।
श्रयन्तामृतावृधः । ऋतवृधो द्वारः । ऋतवृध इत्यृत । वृधः । द्वार इन्द्राय ।
इन्द्राय मीढुषे । मीढुषे व्यन्तु । व्यन्त्विति व्यन्तु ॥५॥ उषे इन्द्रस्य । उषे इत्युषे ।
इन्द्रस्य धेनू । धेनू सुदुघे । धेनू इति धेनू । सुदुघे मातरा । सुदुघे इति सु ।
॥८०॥ दुघे । मातरा मही । मही इति मही ॥ सवातरौ । तौ सवातराविति स । वात
रौ । नतेजसा । तेजसा द्ध समं । धस्तमिन्द्रम् । इन्द्रमवर्द्धताम् । अवर्द्धतावी ॥८०
तांम् । वीतामितिवीताम् ॥६॥ तिस्रो जामा स्वाप्या । सपाया हविषा । हविषेन्द्र ।
इन्द्रं भिषज्यतः । भिषज्यत इति भिषज्यतः । कवी देवो । कवी इति कु

वि

वीन्द्रेयोऽप्रचेतसौ। प्रचेतसौ इन्द्राय। प्रचेतसाविति प्र। चेतसौ। इन्द्राय धत्तः
।।७१ धत्त इन्द्रियम्। इन्द्रियमितीन्द्रियम्। इडा सरस्वती। सरस्वती भारती। भा
रती मही:। महीरिति मही। इन्द्रपत्नीर्हविष्मतीः। इन्द्रपत्नीरितीन्द्र। पत्नीः।
हवीष्मतीरिति हवि। ष्मतीः।। ...त्वष्टारमिन्द्रम्। इन्द्रं देवम्। देवं भिषजम्
भिषजं सुयजम्। सुयजं घृतश्रियम्। सुयजमिति सु। यजम्। घृतश्रीय
मिति घृतश्रीयम्। पुरुरूपं सुरेतसम्। पुरुरूपमिति पुरु। रूपम्। सुरे
तसं मघोनम्। सुरेतसमिति सु। रेतसम्। मघोनमिति मघोनम्।। ९।। धि
यो होतारम्। जोष्टारमिन्द्रियम्। इन्द्रियमितीन्द्रियम्। मधासमञ्जन्। स

समञ्जन्पथिभिः। समञ्जन्निति सम्। अञ्जन्। पथिभिः। सुगेभिः। पथिभि
रिति पथिभिः। सुगेभिरिति सु। गेभिः॥ ७०॥ इन्द्रं स्वाहा। स्वाहाज्यस्य।
आज्यस्य मेदसः। मेदस स्तोकानाम्। स्तोकानां स्वाहा कृतिनाम्। स्वा
६ हाकृतीनां हव्यस्तोकीनाम्। स्वाहाकृतीनामिति स्वाहा। कृतिनाम्। हव्य
स्तोकीनामिति हव्य। स्तोकीनाम्। देवाऽआज्यपाः। आज्यपाऽजुषाणाः।
८१ आज्यपाऽइत्याज्यऽपाः। जुषाणाऽइन्द्रः। इन्द्रऽइतीन्द्रः॥ ७१॥ देवं बर्हिः। ब
र्हिरिन्द्रम्। इन्द्रं सुदेवम्। सुदेवं देवैः। सुदेवमिति सु। देवम्। देवैर्वीरवत् ८१
वीरवत्स्तीर्णम्। वीरवदिति वीर। वत्। स्तीर्णं वेद्याम्। वेद्यामवर्द्धयन्।

अग्निः। प्रियेषु। धामुस्विति धाम। सु। काम। भूतस्य। भव्यस्य। सम्रा
डिति सम्। राट्। एकः। विराजतीति॥ १०८॥ इति पदक्रमे द्वादशोध्यायः॥१२
॥१२॥ ॥ हरिः॥ ॐ॥ मयि। गृह्णामि। अग्रे। अग्निम्। रायः। पोषाय।
सुप्रजास्त्वायेति सुप्रजाः। त्वाय। सुवीर्यायेति सु। वीर्याय। माम्। उँऽ
इत्यूँ। देवताः। सचन्ताम्॥ १॥ ब्रह्म। जज्ञानम्। प्रथमम्। पुरस्तात्। वि।
सीमतः। सुरुचऽइति सु। रुचः। वेनः। आवः। रियावः। सः। बुध्न्या। उपमा
इत्युप। मा। अस्य। विष्ठाः। विस्थाइति वि। स्थाः। सतः। च। योनिम्। अ
सतः। च। वि। वरिति वः॥ २॥ हिरण्यगर्भऽइति हिरण्य। गर्भः। सम्। अव

र्तत।अग्रे।भूतस्य।जातः।पतिः।एकः।आसीत्।सः।दाधार।पृथिवीम्।
द्याम्।उत।इमाम्।।३।।द्रप्सः।चस्कंद।पृथिवीम्।अनु।द्याम्।इमम्।च।यो
निम्।अनु।यः।च।पूर्वः।समानम्।योनिम्।अनु।सञ्चरन्तमिति
२०१ सम्।चरन्तम्।द्रप्सम्।जुहोमि।अनु।सप्त।होत्राः।।४।।नमः।अस्तु।
सर्पेभ्यः।ये।के।च।पृथिवीम्।अनु।ये।अन्तरिक्षे।ये।दिवि।तेभ्यः।स २०१
र्पेभ्यः।नमः।।५।।याः।इषवः।यातुधानानाम्।इति यातु।धानानाम्।ये
वा।वनस्पतीन्।अनु।ये।वा।अवटेषु।शेरते।।६।।ये।वा।अमीऽइत्य
मी।रोचने।दिवः।ये।वा।सूर्यस्य।रश्मिषु।येषाम्।अप्सु।सदम्।तु।

सदः। कृतम्॥ ७॥ कृणुष्व। पाजः। प्रसितिमिति प्र। सितिम्। न। पृथिवीम्। या

हि। राजेवेति राजाऽइव। अमवानित्यमऽवान्। इभेन। तृष्वीम्। अनु। प्रसि

तिमिति प्र। सितिम्। द्रूणानः। अस्ता। असि। विध्य। रक्षसः। तपिष्ठैः॥ ८॥

तव। भ्रमासः। आशुयेत्याशुया। पतन्ति। अनु। स्पृश। धृषता। शो

शुचानः। तपूंषि। अग्ने। जुह्वा। पतङ्गान्। असन्दित इत्यसम्ऽदितः।

सृज। विष्वक्। उल्काः॥ ९॥ प्रति। स्पशः। वि। सृज। तूर्णितमऽइतितू

र्णि। तमः। भव। पायुः। विशः। अस्याः। अदब्धः। यः। नः। दूरे। अघशं

ऽसऽइत्यघऽशंऽसः। यः। अन्ति। अग्ने। माकिः। ते। व्यथिः। आ।

दधषद्तू।।१०।।उत्। अग्ने। तिष्ठ। प्रति। आ। तनुष्व। नि। अमित्रान्। ओषतात्। ति
ग्महेत इति तिग्म। हेते। यः। नः। अरातिम्। सम्। इधान इति सम्। इधान।
चक्रे। नीचा। तम्। धक्षि। अतसम्। न। शुष्कम्।।११।। ऊर्ध्वः। भव।
२०२ प्रति। विध्य। अधि। अस्मत्। आ। विः। कृणुष्व। दैव्यानि। अग्ने। अव। २०२
स्थिरा। तनुहि। यातुजूनामिति यातु। जूनाम्। अजामिम्। मृणी
हि। शत्रून्। अग्नेः। त्वा। तेजसा। सादयामि। इन्द्रस्य। त्वा। ओजसा।
सादयामि।।१२।। ध्रुवः। असि। तस्य। रजसः। च। नेता। यत्र। नियुद्भि
रिति नियुत्। भिः। सचसे। शिवाभिः। दिवि। मूर्द्धानम्। दधि

प

वे। स्वर्षाम्। स्वः। सामितिस्वः। सामा। जिह्वाम्। अग्ने। च्चा। कृषे। हव्यवाहम्। इती ८
ति हव्य। वाहम्॥ १३॥ ध्रुवा। असि। धरुणा। आस्तृतेसा। स्तृता। विश्वक
मे२ र्मेति विश्व। कर्मणा। मा। त्वा। समुद्रः। उत्। वधीत्। मा। सुपर्णः। इति सु
पर्णः। अव्यथमाना। पृथिवीम्। दृंह॥ १४॥ प्रजापतिरिति प्रजा। प
तिः। त्वा। सादयतु। अपाम्। पृष्ठे। समुद्रस्य। एमन्। व्यचस्वतीम्। प्रथ
स्वतीम्। प्रथस्व। पृथिवी। असि॥ १५॥ भूः। भूमिः। असि। अदितिः। वि
श्वधाया इति विश्व। धायाः। विश्वस्य। भुवनस्य। धर्त्री। पृथिवीम्। यच्छ।
दृंह। मा। हिंसीः॥ १६॥ विश्वस्मै। प्राणाय। अपानायेसपा। आनाय।

ति। ध्या नायै वि। आ नाय। उदानायेहस्त। आ ना य। प्रतिष्ठायै। प्रतिस्थायाऽ
इति प्रति। स्थायै। चरित्राय। अग्निः। ता। अभि। पातु। मह्या। स्वस्त्या।
छर्दिषा। शन्तमेनेति शन्न। तमेनं।।१७।। काडात्कांडा दिति काडात्
१०३ काडात्। प्ररोहन्तीति प्र। रोहन्ती। परुषः। परुष इति परुषः। प १०३
रुषः। परि। एवा नः। दूर्वे। प्र। तनु। सहस्रेण। शतेन। च।।१८।। या।
शतेन। प्रतनोषीति प्र तनोषि। सहस्रेण। विरोहसीति वि। रोहसि।
तस्याः। ते न। देवि। इष्टके। विधेम। हविषा। वयम्।।१९।। याः। तेऽअ

मे। सूर्य्ये। रुचः। दिवम्। आतन्वन्तीसा। तन्वति। रश्मिभिरितिरश्मिऽभिः।
ताभिः। नः। अद्य। सर्वाभिः। रुचे। जनाय। नः। कृधि॥२०॥ याः।
वः। देवाः। सूर्य्ये। रुचः। गोषु। अश्वेषु। याः। रुचः। इन्द्राग्नीऽइती
न्द्राग्नी। ताभिः। सर्वाभिः। रुचम्। नः। धत्त। वृहस्पते॥२१॥ वि
राडिति विऽराट्। ज्योतिः। अधारयत्। स्वराडिति स्वऽराट्। अधा
रयत्। पृष्ठे। पृथिव्याः। ज्योतिष्मतीम्। विश्वस्मै। यच्छ। अग्निः। ते।
अधिपतिरित्यधिऽपतिः॥२२॥ मधुः। च। माधवः। च। वासन्तिकौ।
ऋतूऽइत्यृतू। अग्नेः। अन्तः। श्लेषऽइत्यन्तःश्लेषः। अ

सि। कल्पेतामृ। द्यावापृथिवी ऽ इति द्यावापृथिवी। कल्पेन्ताम्। आ
५ पः। ओषधयः। कल्पन्ताम्। अग्नयः। पृथक्। मम। ज्यैष्ठ्याय सव्रताऽ इति
सव्रताः। ये। अग्नयः। समनसऽ इति समनसः। अन्तरा। द्यावा
१०४ पृथिवीऽ इति द्यावापृथिवी। इमेऽ इतीमे। वासन्तिकौ। ऋतूऽ इत्यृतू।
अभिकल्पमानाऽ इत्यभि। कल्पमानाः। इन्द्रमिवेतीन्द्रम्। इव। दे १०४
वाः। अभिसंविशन्त्वित्यभि। संविशन्तु। ध्रुवेऽ इति ध्रुवे। सीदतम्। २७॥
अषाढा। असि। सहमाना। सहस्व। अरातीः। सहस्व। पृतनायतःऽ
इति पृतनायतः। सहस्रवीर्येति सहस्रवीर्या। असि। मा। जिन्व।
सा। ॥२८॥

मधु। वाताः। ऋतायते। ऋतयतऽइत्यृतऽयते। मधु। क्षरन्ति। सिन्धवः।
माध्वीः। नः। सन्तु। ओषधीः॥२५॥ मधु। नक्तम्। उत। उषसः। म
धुमदि मधु। मत्। पार्थिवम्। रजः। मधु। द्यौः। अस्तु। नः। पिता॥२६॥
मधुमानि मधु। मान्। नः। वनस्पतिः। मधुमानिति मधु। मान्।
अस्तु। सूर्यः। माध्वीः। गावः। भवन्तु। नः॥२७॥ अपाम्। गम्भीम्।
सीद। मा। त्वा। सूर्यः। अभि। ताप्सीत्। मा। अग्निः। वैश्वानरः।
अछिन्नपत्राऽइत्यछिन्न। पत्राः। प्रजाः इति प्र। जाः। अनुवी
क्षस्वेत्यनु। वीक्षस्व। अनु। त्वा। दिव्या। वृष्टिः। सचताम्॥२८॥ श्री

न । समुद्रेन । सम् । अस्पत । स्वर्गानितिस्वः गान् । अपाम् । पतिः । वृ
षभः । इष्टकानाम् । पुरीषम् । वसानः । सुकृतस्येति सु । कृतस्य । लोके
तत्र । गच्छ । यत्र । पूर्वे । परेताऽइतिपरा । इताः ॥ २१ ॥ इतः । जज्ञे । प्रथ
१०५ मम् । एभ्यः । योनिभ्यऽइतियोनि । भ्यः । अधि । जातवेदाऽइतिजा १०५
त । वेदाः । सः । गायत्र्या । त्रिष्टुभा । त्रिस्तुभेति त्रि । स्तुभा । अनुष्टुभा ।
अनुस्तुभेत्यनु । स्तुभा । च । देवेभ्यः । हव्यम् । वहतु । प्रजानन्निति प्र
जानन् ॥ २२ ॥ इषे । राये । रमस्व । सहसे । द्युम्ने । ऊर्ज्जे । अपत्याय । सम्रा
डितिसम् । राट् । असि । स्वराडितिस्व । राट् । असि । सारस्वतौ । त्वा

ये

उह्रो। प्र। अवतान्॥३१॥ अग्ने। युक्ष्व। हि। तव। अश्वासः। देवः। साधवः।
अरम्। वहन्ति। मन्यवे॥३२॥ युक्ष्व। हि। देवहूतमानिति देवऽहूतमान्।
अश्वान्। अग्ने। रथीरिवेति रथीःऽइव। नि। होता। पूर्व्यः। सदः॥३३॥
सम्यक्। स्रवन्ति। सरितः। न। धेनाः। अन्तः। हृदा। मनसा। पूयमानाः।
घृतस्य। धाराः। अभि। चाकशामि। हिरण्ययः। वेतसः। मध्ये। अग्नेः॥३४॥
ऋचे। त्वा। रुचे। भासे। ज्योतिषे। अभूत्। इदम्। विश्वस्य। भुवनस्य।
वाजिनम्। अग्नेः। वैश्वानरस्य। च॥३५॥ अग्निः। ज्योतिषा। ज्योतिष्मा

परि। यं न्धि। हरसो। मा। भनि। मुं स्थ्याः। रो ता पुरवमितिशत। आयुस्वम्। सो। भा। इ
न्। रुष्मा ४ घर्युत्ता। घर्घुस्त्या न्। सहस्त्र हाउ इति सहस्त्र। दा ४। अग्नि। स
हस्त्राय। हा। ॥ ३६ ॥ आदित्यम्। गामिम्। पयसा। सम्। अद्गि। सहस्त्रस्य।
१०६ प्रतिमा। मिति प्रति। मा म्। विश्वरूप मिति विश्व। रूपम्। कृणुहि। ची
यमी न ः ॥ ३७ ॥ वा तस्य। जूतिम्। वरुणस्य। नाभिम्। अश्वम्। ज
तानम्। सरिरस्य। मध्यै। शिशुन्। नदीनाम्। हरिम्। अद्रिबुमिस १०६
द्धि। बुध्नम्। अग्नै। माहि ५ सीः। परमे। व्योमन्निति वि। ॐ न न्। म
॥ ३८ ॥ अजस्त्रम्। इन्दुम्। अरुषम्। भुरण्युम्। अग्निम्। इडो। पू

ः पर्वभिरिति पर्व । भिः । ऋतुरा । रक्षतु । नाः । कल्पमानः । गाम् । मा । अग्ने । हिंसीः । अदितिम् । विराजम् ।
र्वं चितिमिति पूर्व । चितिम् । नमोभिरिति नमः । भिः । सः । पर्वभिरिति पर्व । भिः ।
राजन् ॥३९॥ वरूत्रीम् । त्वष्टुः । वरुणस्य । नाभिम् । अविम् । जज्ञानाम् । र
जसः । परस्मात् । महीम् । साहस्रीम् । असुरस्य । मायाम् ॥४०॥ यः । अग्निः ।
अग्नेः । अधि । अजायत । शोकात् । पृथिव्याः । उत । वा । दिवः । परि । येन । प्र
जा इति प्रजाः । विश्वकर्मेति विश्व । कर्मा । जजान । तम् । हेडः । परि । ते । वृणक्तु ।
इमम् । मा । हिंसीः । द्विपादमिति द्वि । पादम् । पशुम् । सहस्राक्ष इति सह ॥
स्र । अक्षः । मेधाय । चीयमानः । मयुम् । पशुम् । मेधम् । अग्ने । जुषस्व ।
तेन । चिन्वानः । तन्वः । नि । सीद । मयुम् । ते । शुक् । ऋच्छतु । यम् । द्विष्मः । तम् ।

ते शुक्। ऋच्छतु॥४२॥ एकशफमित्येक। शफम्। कुनिक्रदम्। शतंधारंमिति
शत। धारम्। उत्सम्। वाजिनम्। वाजिनेषु। गौरम्। आरण्यम्। अनु। ते। दिशा
मि॥४३॥ साहस्रम्। शतधारमिति शत। धारम्। उत्सम्। व्यच्यमानमिति
१०७ वि। अच्यमानम्। सरिरस्य। मध्ये। घृतम्। दुहानाम्। अदितिम्। जनाय। गु
यम्॥४४॥ ऊर्णायुम्। वरुणस्य। नाभिम्। त्वचम्। पशूनाम्। द्विपदामिति १०७
द्वि। पदाम्। चतुष्पादम्। चतुःपदामिति चतुः। पदाम्। त्वष्टुः। प्रजानामि
ति प्र। जानाम्। प्रथमम्। जनित्रम्। उष्ट्रम्॥४५॥ अजः। हि। अग्नेः। अ
जनिष्ट। शोकात्। सः। अपश्यत्। जनितारम्। अग्ने। तेन। देवाः। देवताम्।

अग्रम्। आयन्। तेन। सोहम्। आयम्। उप। मेध्यासः॥ शारभम्॥ ४६॥ त्वम्। यवि
ष्ठ। दाशुषः। नॄन्। पाहि। शृणुधि। गिरः। रक्ष। तोकम्। उत। त्मना॥ ४७॥ अपा
म्। त्वा। एमन्। सादयामि। अप्मन्। भस्मन्। ज्योतिषि। अयने। अर्णवे। स
दने। समुद्रे। सरिरे। क्षये। साधिषे। सदने। सधस्थ इति सधऽस्थे। यानौ।
पुरीषि। पाथसि। पाडूने॥ ४८॥ अयम्। पुरः। भुवः। तस्य। प्राणः। भौवायनः
इति भौव। आयनः। वसन्तः। प्राणायनः इति प्राण। आयनः। गायत्री। वा
सन्ती। गायत्र्यै। गायत्रम्। उपाꣳशुरित्युप। अꣳशुः। उपाꣳशोरित्युप। अꣳ

रौः॥ त्रिवृदितित्रि।वृत्। त्रिवृतऽइतित्रि। वृत॥ रथन्तरमितिरथम्। तरम्॥ व
सिष्ठः॥ ऋषिः॥ प्रजापतिगृहीतयेतिप्रजा। पति। गृहीतया। त्वया। प्राणम्।
गृह्णामि। प्रजाभ्यऽइतिप्रजाभ्यः॥ ४९॥ दक्षिणा। विश्वकर्म्मेति। विश्व।
१०८ कर्म्मा। मनः॥ वैश्वकर्म्मणमितिवैश्व। कर्मणम्। ग्रीष्मः॥ मानसः॥ त्रिष्टु
प्। त्रिष्टुबितित्रि। स्तुप्। ग्रैष्मीः॥ त्रिष्टुभः॥ त्रिस्तुभऽइतित्रि। स्तुभः॥ स्वा १०८
रम्। स्वारात्। अन्तर्य्यामऽइत्यन्तः॥ यामः॥ अन्तर्य्यामादित्यन्तः॥ यामा
त्। पञ्चदशऽइतिपञ्च। दश॥ पञ्चदशादितिपञ्च। दशात्। बृहत्।
भरद्वाजऽइतिभरत्। वाजः॥ मनः॥ ५०॥ पश्चात्। विश्वव्यचाऽइति

विश्व।व्यचाः।चक्षुः।वैश्वव्यचसमिति वैश्व।व्यचसम्।वर्षाः।चा
क्षुष्यः।जगती।वार्षीः।जगसाः।ऋक्सममिति ऋक्।समम्।ऋक्सा
मादिति ऋक्।समात्।शुक्रः।शुक्रात्।सप्तदशऽइति सप्तऽदशः।सप्त
दशादिति सप्तऽदशात्।वैरूपम्।जगदग्निरिति जमत्।अग्निः।च
क्षुः॥५१॥ इदम्।उत्तरात्।स्वरिति स्वः।श्रोत्रम्।सौवम्।शारत्।श्रो
त्री।अनुष्टुप्।अनुस्तुबित्यनु।स्तुप्।शारदी।अनुष्टुभः।अनुस्तुभऽइ
त्यनु।स्तुभः।ऐडम्।ऐडात्।मन्थी।मन्थिनः।एकविंशऽइत्येकवि
ंशः।एकविंशादित्येकविंशात्।वैराजम्।विश्वामित्रः।श्रो

श्रोत्रम्।परा३ङ्मयम्।उपरि।मतिः।नस्यै।वाक्।मासा।हेमन्तः।वाच्यः।प
ङ्क्तिः।हैमन्ती।पङ्क्तौ।निधनवदिति निधना।वत्।निधनवत्३इतिनिध
ना।वतः।आग्रयणः।आग्रयणात्।त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ।त्रिण
१०९ नवत्रयस्त्रिंशा।विति त्रिनवत्रयस्त्रिंशौ।त्रिणवत्रयस्त्रिंशा
भ्याम्।त्रिणनवत्रयस्त्रिंशाभ्या।मिति त्रिनवत्रयस्त्रिंशा १०९
भ्याम्।शा।करैवते३इति शा।करैवते।विश्वकर्मेति विश्वकर्मा
कर्मा।वाचम्।लोकम्।ता।इन्द्रम्।५७॥इतिपदक्रमे त्रयोदशोध्या
यः॥१३॥

हरिः॥ॐम्। ध्रुवक्षितिरिति ध्रुव। क्षितिः॥ ध्रुवयोनिरिति ध्रुव। योनिः।
ध्रुवा। असि। ध्रुवम्। योनिम्। आसीद। साधुयेति साधु। या। उरव्यस्य।
केतुम्। प्रथमम्। जुषाणा। अश्विना॥ अध्वर्यू। इत्यध्वर्यू। सादयताम्।
इह। वा॥२॥ कुलायिनी। घृतवतीति घृत। वती। पुरन्धिरिति पुरम्।
धिः॥ स्योने। सीद। सदने। पृथिव्याः॥ अभि। त्वा। रुद्राः॥ वसवाः॥ गृण
न्तु। इमा। ब्रह्मपीपिहि। सौभगाय॥२॥ स्वैः॥ दक्षैः॥ दक्षपितेति दक्ष।
पिता। इह। सीद। देवानाम्। सुम्ने। बृहते। रणाय। पितेवेति पिता। इव।

एधि। सूनवे। आ। सुशेवेतिसु। शेवा। स्वावेशेतिसु। आवेशा। तन्वा।
सम्। विशस्व॥ ३॥ पृथिव्याः। पुरीषम्। असि। अप्सः। नाम। ताम्। त्वा।
विश्वे। अभि। गृणन्तु। देवाः। स्तोमपृष्ठेति स्तोम। पृष्ठा। घृतवती। तिघृ
२०१० तवती। इह। सीद। प्रजावतीति प्रजा। वती। अस्मेऽइत्यस्मे। द्रविणा।
आ। यजस्व॥ ४॥ अदित्याः। त्वा। पृष्ठे। सादयामि। अन्तरिक्षस्य। धर्त्री २०१९
म्। विष्टम्भनीम्। दिशाम्। अधिपत्नीमित्यधि। पत्नीम्। भुवनानाम्।
ऊर्म्मिः। द्रप्सः। अपाम्। असि। विश्वकर्म्मेति विश्व। कर्म्मा। ते। ऋषिः।
शुक्रः। शुचिः। ग्रैष्मौ॥ ५॥ सजूरिति स। जूः। ऋतुभिरित्यृतु। भिः।

विधाभिरितिवि।धाभिः। देवैः। देवैः। वयोनाधैरितिवयः। नाधैः॥ अग्नये।
स्वा। वैश्वानराय। वसुरितिवसु। भीः। रुद्रैः। आदित्यैः। विश्वैः। देवैः॥ ध्वा प्रा
णम्। मे। पाहि। अपानमित्यप। आनम्। व्यानमितिवि। आनम्। चक्षुः। उ
र्वी। वि। भाहि। श्रोत्रम्। श्लोकय। अपः। पिन्व। ओषधीः। जिन्व। द्विपाद
ति द्वि। पात्। अव। चतुष्पात्। चतुः। पादिति चतुः। पात्। पाहि। दिवः।
वृष्टिम्। आ। ईरय॥ ७॥ मूर्द्धा। वयः। प्रजापतिरितिप्रजा। पतिः। छन्दः।
क्षत्रम्। मयन्दम्। विष्टम्भः। अधिपतिरित्यधि। पतिः। विश्वकर्मेति

द्विम्बा। कर्म्मा। परमेष्टी। परमेस्थ्यी ति। परमे। स्थ्यि। बस्तः। विवलमिति कि
वल्वमू। घ्वज्ञिः। ध्विशालमिति कि शाल्ठमू। पुरुषः। तद्र्क। ध्याघ्रः। अना
घ्ळमू। सिंपूहः। छद्दिः। पष्टवाडी ति पष्ट। वाङू। वहती। उक्षा। ककुप्।
२।११ ऋषभः। सतोवृहती ति सतः। वृहती। ८। अनड्वान्। पङ्क्तिः। धेनुः। जगती। १०११
च्य विरिति त्रि। अविः। त्रिष्टुप्। त्रिस्तुबिति त्रि। स्तुप्। दित्यवाडिति दि
त्या वाट्। विराडिति वि। राट्। पञ्चाविरिति पञ्चवि। आविः। गायत्री।
त्रिवत्सेऽ इति त्रि। वत्सः। उष्णिक्। तुर्य्यवाडि ति तुर्य्यवाट्। अनुष्टुप्।
अनुस्तुबिति अनु। स्तुप्। ९। इन्द्राग्नी इति इन्द्रा। अग्नी। ११। अव्यथमानो मा

एषक्नानामा दृहतां युवम्। पृष्ठेन। द्यावापृथिवी। इति। द्यावापृथिवी।
अन्तरिक्षम्। च। वि। बाधसम्॥१०॥ विश्वकर्मा। इति विश्व। कर्मा।
त्वा। सादयतु। अन्तरिक्षस्य। वायुः॥११॥ राज्ञी। असि। प्राची। दि
क्। विराट्। इति वि। राट्। दक्षिणा। सम्राट्। इति सम्। राट्। प्र
तीची। इति स्वराट्। इति स्व। राट्। उदीची। अधिपत्नी। साधिपत्नी।
बृहती। नमः। नमस्यः। वार्षिकैः। एवाः। ऊर्जः। शारदौ॥१२॥
आयुः। मे। पाहि। प्राणम्। अपानम्। [illegible] आनन्दं। चक्षुः। श्रोत्रम्।
वाचम्। पिन्व। मनः। जिन्व। आत्मानम्। पाहि। ज्योतिः। यच्छ॥१३॥

मा। छन्दः। प्रतिमेतिप्र। मा। प्रतिमेतिप्रति। मा। अस्त्रीवयः। पङ्क्तिः। उष्णिक्। बृह
तीः। अनुष्टुप्। अनुस्तुबिसनु। स्तुप्। विराड्। इति वि। राट्। गायत्री। त्रिष्टुप्। त्रि
स्तुबि। त्रिस्तुप्। जगती।।१४।। पृथिवी। अन्तरिक्षम्। द्यौः। समा। नक्षत्राणि।
१०१२ वाक्। मनः। कृषिः। हिरण्यम्। गौः। अजा। अश्वः।।१५।। अग्निः। देवता। वातः।
सूर्यः। चन्द्रमाः। वसवः। रुद्राः। आदित्याः। मरुतः। विश्वे। देवाः। बृहस्पतिः। इ १०१२
न्द्रः। वरुणः।।१६।। मूर्द्धा। असि। राट्। ध्रुवा। धरुणा। धर्त्री। धरणी। आयुषे।
त्वा। वर्चसे। कृष्यै। क्षेमाय।।१७।। यन्त्री। राट्। यमनी। ध्रुवा। धरित्री। इषे। ऊ
र्जे। रय्यै। पोषाय।।१८।। आशुः। त्रिवृदिति। त्रि। वृत्। भान्तः। पञ्चदशोऽद

ति पञ्च। दशः। व्योमेति वि। ओमा। सप्तदशऽइति सप्त। दशः। धरुणः। एकविꣳशऽइ
त्येक। विꣳशः। प्रतूर्त्तिरिति प्र। तूर्त्तिः। अष्टादशऽइत्यष्टा। दशः। तपः। नवदशऽ
इति नव। दशः। अभीवर्तः। अभिवर्तऽइत्यभि। वर्तः। सविꣳशऽइति स। विꣳशः।
वर्च्चः। द्वाविꣳशः। सम्भरणऽइति सम्। भरणः। त्रयोविꣳशऽइति त्रयः। विꣳ
शः। योनिः। चतुर्विꣳशऽइति चतुः। विꣳशः। गर्भाः। पञ्चविꣳशऽइति प
ञ्च। विꣳशः। ओजः। त्रिणवः। त्रिनवऽइति त्रि। नवः। क्रतुः। एकत्रिꣳशऽ
इत्येक। त्रिꣳशः। प्रतिष्ठा। प्रतिस्थेति प्रति। स्था। त्रयस्त्रिꣳशऽइति त्रयः।
त्रिꣳशः। ब्रध्नस्य। विष्टपम्। चतुस्त्रिꣳशऽइति चतुः। त्रिꣳशः। नाकः। ष

ष्ट्रिꣳशऽइति षठ्। त्रिꣳशः। विवर्तऽइति वि। वर्त्तः। अष्टाचत्वारिꣳशऽइत्यष्टा। चत्वा
रिꣳशः। धर्त्रम्। चतुष्टोमः। चतुस्तोमऽइति चतुः। स्तोमः। १९। अग्नेः। भागः।
असि। दीक्षायाः। आधिपत्यमित्याधि। पत्यम्। ब्रह्म। स्पृतम्। त्रिवृदिति त्रि। वृ
१०५३ त्। स्तोमः। इन्द्रस्य। विष्णोः। क्षत्रम्। पञ्चदशऽइति पञ्च। दशः। नृचक्षसा
मिति नृ। चक्षसाम्। धातुः। जनित्रम्। सप्तदशऽइति सप्त। दशः। मित्रस्य। १०१३
वरुणस्य। दिवः। वृष्टिः। वातः। स्पृतः। एकविꣳशऽइत्येक। विꣳशः। २०। वसू
नाम्। रुद्राणाम्। चतुष्पात्। चतुः। पादिति चतुः। पात्। चतुर्विꣳशऽइति च
तुः। विꣳशः। आदित्यानाम्। मरुताम्। गर्भाः। स्पृताः। पञ्चविꣳशऽइति पञ्च।

विऽशाः। अदित्यै। पूष्णः। ओजः। त्रिणवः। त्रिनवऽइति त्रिऽनवः। देवस्य। सवितुः।
बृहस्पतेः। समीचीः। दिशः। स्पृताः। चतुष्टोमः। चतुस्तोमऽइति चतुःऽस्तोमः॥२१॥
यवानाम्। अयवानाम्। प्रजाऽइति प्रऽजाः। चतुश्चत्वारिऽशऽइति चतुः।
चत्वारिऽशः। ऋभूणाम्। विश्वेषाम्। देवानाम्। भूतम्। त्रयस्त्रिंऽशऽ
इति त्रयः। त्रिंऽशः। सहः। सहस्यः। हैमन्तिकौ॥२२॥ एकया। अस्तुवत। प्रजाऽ
इति प्रऽजाः। अधीयन्त। प्रजापतिरिति प्रजाऽपतिः। अधिपतिरित्यधिऽप
तिः। आसीत्। तिसृभिरिति तिसृऽभिः। ब्रह्म। असृज्यत। ब्रह्मणः। पतिः।
पञ्चभिरिति पञ्चऽभिः। भूतानि। असृज्यन्त। भूतानाम्। सप्तभिरिति सप्त।

भिः। सप्तऽऋषयऽइतिसप्तऋषयः। धाता॥२७॥ नवभिरितिनव। भिः। पि
पितरः। अदितिः। अधिपतीसधिपती। एकादशभिरित्येकादश। भिः। ऋ भि।
तवः। आर्त्तवाः। अधिपतयऽइत्यधिपतयः। आसन्। त्रयोदशभिरिति
१०१४ त्रयोदश। भिः। मासाः। संवत्सरः। पञ्चदशऽभिरितिपञ्चदश। भिः। क्ष १०१४
त्रं। इन्द्रः। सप्तदशभिरितिसप्तदश। भिः। ग्राम्याः। पशवः। बृहस्पतिः॥
॥२८॥ नवदशभिरितिनवदश। भिः। शूद्रार्य्यौ असृज्येताम्। अहोरात्रेऽ
इत्यहोरात्रे। अधिपतीऽइत्यधिपती। आस्ताम्। एकविंशत्या सैकवि
ंशत्या। एकशफाऽइत्येकशफाः। वरुणः। त्रयोविंशत्यासेतित्रयः। वि

५

६

शासा। क्षुद्राः। पूषा। पञ्चविंशत्येति पञ्च। विंशासा। आरण्याः। वायुः।
सप्तविंशत्येति। सप्तविंशासा। द्यावापृथिवीऽइति द्यावापृथिवी। व्ये
ताम्। वसवः। रुद्राः। आदित्याः। अनुव्यायन्निसमनु। व्यायन्। ते। एव। २५।
नवविंशत्येति नव। विंशासा। वनस्पतयः। सोमः। एकत्रिंशतेये
क। त्रिंशता। प्रजाऽइति प्र। जाः। यवाः। च। अयवाः। च। त्रयस्त्रिंश
तेति त्रयः। त्रिंशता। भूतानि। अशाम्यात्। प्रजापतिरिति प्रजा।
पतिः। परमेष्ठी। परमेष्ठीति परमे। स्थी॥ २६॥ इति पदक्रमे चतुर्दशो
ध्यायः॥ १४॥ हरिः। ॐ म्। अग्ने। जातान्। प्र। नुद। नः। सपत्नानि

ति स। पता न्। प्रति। अजाता न्। नुद। जातवेदऽइति जात। वेदः। अधि। न।
ब्रूहि। सुमनाऽइति सु। मनाः। अहेडन्। तव। स्याम। शर्मन्। त्रिवरूथाऽइ
ति त्रिऽवरूथे। उद्भाऽइसुत्। भौ॥ १॥ सहसा। जातान्। प्र। नुद। नः। स
१०१५ प्र ता नि ति स। पता न्। प्रति। आजाता न्। जातवेदऽइति जाता। वेदः। नु
द स्व। अधि। नः। ब्रूहि। सुमनस्यमानऽइति सु। मनस्यमानो॥ २॥ घो १०१५
डशी। स्तोमः। ओं जैः। द्रविणम्। चतुश्चतारिंशराऽइति चतुः। चत्वा
रिंशाः। स्तोमः। वर्च्चः। द्रविणम्॥ ३॥ एवः। छन्दः। वरिवः। शम्भू
रिति शम्। भूः। परिभूरिति परि। भूः। आच्छादिया। छत्। मनः। व्य

चः सिन्धुः। समुद्रः। सरिरम्। ककुप्। त्रिककुबिति त्रि। ककुप्। काव्य
म्। अङ्कुपम्। अक्षरपङ्क्तिरिसक्षरः। पङ्क्तिः। पदपङ्क्तिरिति पद। पङ्क्तिः।
सा। विष्टारपङ्क्तिः। विस्तारपङ्क्तिरिति विस्तार। पङ्क्तिः। क्षुरः। व्रजः॥ ४॥ आघ्नदिस।
घ्नत्। प्रघ्नदिति प्र। घ्नत्। सन्यदिति सम्। यत्। वियदिति वि। यत्। वृहत्।
रथन्तरमिति रथम्। तरम्। निकाय। इति नि। काय। विवध इति वि
धा। गिरः। व्रजः। संस्तुबिति सम्। स्तुप्। अनुष्टुप्। अनुस्तुबित्यनु। स्तुप्।
एवः। वरिवः। वयः। वयस्कृत्। वयः। कृदिति वयः। कृत्। विष्पर्द्धाः। विस्प
र्द्धा इति वि। स्पर्द्धाः। विरालमिति वि। रालम्। घ्नदि। दूरोहणमिति दुः।

रोहणम्। तन्क्रम्। अङ्कूङ्कं। भिसङ्कं। अङ्कम्। ५। रश्मिना। सत्याय। सत्यम्। जि

न्वा। प्रेतिनेतिप्र। इतिना। धर्मणा। धर्मम्। अन्वित्ये सनु। इत्या। दिवा। दिवम्।

सन्धिनेतिसम्। धिना। अन्तरिक्षेण। अन्तरिक्षम्। प्रतिधिनेतिप्रति। धिना।

१०१५ पृथिव्या। पृथिवीम्। विष्टम्भेन। वृष्ट्या। वृष्टिम्। प्रवयेतिप्रव। वया। अ

न्हा। अहः। अनु। इत्यनु। या। रात्र्या। रात्रीम्। उशिजा। वसुभ्यइतिवसु। १०१६

भ्यः। वसून्। प्रकेतेनेतिप्र। केतेन। आदित्येभ्यः। आदित्यान्। ६। तन्तुना।

रायः। पोषेण। रायः। पोषम्। संसर्पेणेतिसम्। सर्पेण। श्रुताय। श्रुतम्। ऐ

डेन। ओषधीभिः। ओषधीः। उत्तमेनेत्युत्। तमेन। तनूभिः। तनूः। वयोध

सेतिरयः। धसः। आधितेनेस्या। धीतेन। आ। धीतमिस्सा। धीतम्। अभिर्जे
तेसपि। जिता। तेजसा। तेजाः॥ ७॥ प्रतिपदीतिप्रति। पत्। आसि। प्रतिपदऽ
इतिप्रति। पदे। हा। अनुपदीसनु। पत्। अनुपदऽसनु। पद। संपदादितिसम्। इ
संपत्। संपदऽइतिसम्। पदे। तेजः। तेजसे॥ ८॥ त्रिवदितित्रि। वत्। त्रिव
तऽइतित्रि। वत। प्रवदितिप्र। वत्। प्रवतऽइतिप्र। वते। विवदितिवि। वत्।
विवतऽइतिवि। वते। सवदितिस। वत्। सवतऽइतिस। वते। आक्रमऽइस।
क्रमः। आक्रमायेस्या। क्रमाय। सक्रमऽइतिसम्। क्रमः। संक्रमायेतिसम्।
क्रमाय। उत्क्रम्। इत्सुत्। क्रमः। उत्क्रमायेतिसुत्। क्रमाय। उत्क्रां[illegible]तिरिसुत्।

क्रांत्रिः। उत्क्रान्त्याऽइत्युत्। क्रान्त्यै। अधिपतिनेत्यधि। पतिना। ऊर्ज्जा। ऊर्ज्जम्॥ ९॥
राज्ञी। असि। प्राची। दिक्। वसवः। ते। देवाः। अधिपतयऽइत्यधि। पतयः। अग्निः।
हेतीनाम्। प्रतिधर्त्तेति प्रति। धर्त्ता। त्रिवृदिति त्रि। वृत्। त्वा। स्तोमः। पृथिव्याम्।
२०१८ श्रयतु। आज्यम्। उक्थम्। अव्यथायै। स्तभ्नातु। रथन्तरमिति रथम्। तर
म्। साम। प्रतिष्ठित्यै। प्रतिस्थित्याऽइति प्रति। स्थित्याः। अन्तरिक्षे। ऋषयः २०१८
त्वा। प्रथमजाः। देवेषु। दिवः। मात्रया। वरिम्णा। प्रथन्तु। विधर्त्तेति वि। ध
र्त्ता। च। अयम्। अधिपतिरित्यधि। पतिः। च। ते। सर्वे। संविदानाऽइति सम्।
विदानाः। नाकस्य। पृष्ठे। स्वर्गऽइति स्वः। गे। लोके। यजमानम्। च। साद
यन्तु॥ १०॥ विराडिति वि। राट्। दक्षिणा। रुद्राः। इन्द्रः। पञ्चदशऽइति पञ्च।

दश्राः। प्रऽउगम्। वृहत्॥११॥ सम्म्राऽइतिसम्। राट्। प्रतीची। आदिसाः। वरुणः।
सप्तदशाऽइतिसप्त। दशः। मरुत्वतीयम्। वैरूपम्॥१२॥ स्वराऽइतिस्व। राट्।
उदीची। मरुतः। सोमः। एकविंशाऽइसक। विंशः। निष्कल्यम्। निः
केवल्यमितिनिः। केवल्यम्। वैराजम्॥१३॥ अधिपती। ह्यधिपती। वृह
ती। विश्वे। देवाः। वृहस्पतिः। त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ। त्रिनवत्रयस्त्रिंशा
वितित्रिनवत्रयस्त्रिंशौ। ता। स्तोमौ। श्रयताम्। वैश्वदेवा। ग्निमारुते
इतिवैश्वदेवाग्निमारुतेऽउक्थेऽइत्युक्थे। अव्यथायै। स्तभ्नीताम्। नाकरे
वैते। सामनीऽइतिसामनी॥१४॥ अयम्। पुरः। हरिकेशऽइतिहरिकेशः।

सूर्यरश्मिरितिसूर्य । रश्मिः । तस्य । रथगृत्सऽइतिरथ । गृत्सः । च । रथौजाऽइ
तिरथ । ओजाः । च । सेनानीग्रामण्यौ । सेनानीग्रामण्यातिसेनानीग्रामण्यौ ।
पुञ्जिकस्थलेतिपुञ्जिक । स्थला । च । क्रतुस्थलेतिक्रतु । स्थला । च । अप्स
१०१८ रसौ । दृक्ष्णवः । पशवः । हेती । पौरुषेयः । प्रहेतिरितिप्र । हेतिः । तेभ्यः । नमः ।
अस्तु । ते । नः । अवन्तु । ते । नः । मृडयन्तु । ते । यम् । द्विष्मः । च । नः । द्वेष्टि । तम् । १०१८
एषाम् । जम्भे । दध्मः ॥१५॥ दक्षिणा । विश्वकर्मेतिविश्व । कर्मा । रथस्वनऽ
इतिरथ । स्वनः । रथेचित्रऽइतिरथे । चित्रः । मेनका । सहजन्येतिसह । ज
न्या । यातुधानाऽइतियातु । धानाः । रक्षांसि ॥१६॥ पश्चात् । विश्वव्यचाऽ

इति विश्व। व्यचाः। रथप्रोतऽइति रथ। प्रोतः। असमरथऽइत्यसम। रथः। प्र
म्लोचन्तीति प्र। म्लोचन्ती। अनुम्लोचन्तीत्यनु। म्लोचन्ती। व्याघ्राः। स
र्पाः। उत्तरात्। सयद्वसुरिति सयत्। वसुः। तार्क्ष्यः। अरिष्टनेमिरित्यरि
ष्ट। नेमिः। विश्वाची। घृताची। आपः। वातः॥१८॥ उपरि। अर्वाग्वसुरित्य
र्वाक्। वसुः। सेनजिदिति सेन। जित्। सुषेणः। सुषेणऽइति सु। सेन। उर्वशीः।
पूर्वचित्तिरिति पूर्व। चित्तिः। अवस्फूर्जन्नित्यव। स्फूर्जन्। विद्युदिति
वि। द्युत्॥१९॥ अयम्। अग्निः। सहस्रिणः। वाजस्य। शतिनः। पतिः। मूर्द्धा।
कविः। रयीणाम्॥२०॥ अबोधि। अग्निः। समिधेति सम्। इधा। जनानाम्।

प्रति। धेनुमिवेति धेनुम्ऽइव। आयतीमित्याऽयतीम्। उखासम्। उषसमित्युष
सम्। यह्वाऽइवेति यह्वाःऽइव। प्र। वयाम्। उज्जिहानाऽइत्युत्ऽजिहानाः।
प्र। भानवः। सिस्रते। नाकम्। अच्छ॥२१॥ अवोचाम। कवये। मेध्याय।
१०११ वचः। वन्दारु। वृषभाय। वृष्णे। गविष्ठिरः। नमसा। स्तोमम्। अग्नौ। ॥२२॥
जनस्य। गोपाः। अजनिष्ट। जागृविः। अग्निः। सुदक्षऽइति सुऽदक्षः। १०१२
सुविताय। नव्यसे। घृतप्रतीकऽइति घृतऽप्रतीकः। बृहता। दिविस्पृशे
ति दिवि। स्पृशा। द्युमदिति द्युऽमत्। वि। भाति। भरतेभ्यः। शुचिः॥२३॥
त्वाम्। अग्ने। अङ्गिरसः। गुहा। हितम्। अनु। अविदन्। शिश्रियाणम्।

वने ऽवनऽइति वने । वने । सः । जायसे । मथ्यमानः । सहः । महत् । त्वाम् । आहुः ।
सहसः । पुत्रम् । अङ्गिरः ॥ २४ ॥ सखायः । सम् । वः । सम्यञ्चम् । इषम् । स्तो
मम् । च । अग्नये । वर्षिष्ठाय । क्षितीनाम् । ऊर्जः । नप्त्रे । सहस्वते ॥ २५ ॥ सं
ऽसमिति सम् । सम् । इत् । युवसे । वृषन् । अग्ने । विश्वानि । अर्यः । आ ।
इळः । पदे । सम् । इध्यसे । सः । नः । वसूनि । आ । भर ॥ २६ ॥ त्वाम् । चित्रश्र
वस्तमेति चित्रश्रवःऽतम । हवन्ते । विक्षु । जन्तवः । शोचिष्केशम् । शोचिः
केशमिति शोचिःऽकेशम् । पुरुप्रियेति पुरुऽप्रिय । अग्ने । हव्याय । वोळ्ह
वे ॥ २७ ॥ एना । वः । अग्निम् । नमसा । ऊर्जः । नपातम् । आ । हुवे । प्रियम्

चेतिष्ठम्। अरतिम्। स्वध्वरमिति सु। अध्वरम्। विश्वस्य। दूतम्। अमृतम्॥ २८॥
सः। योजते। अरुषा। विश्वभोजसेति विश्व। भोजसः। सः। दुद्रवत्। स्वा
हुतऽइति सु। आहुतः॥ २९॥ सुब्रह्मेति सु। ब्रह्मा। यज्ञः। सुशमीति सु। श
१०२ मी। वसूनाम्। देवम्। राधः। जनानाम्॥ ३०॥ अग्ने। वाजस्य। गोमतऽ १०२०
इति। गोमते। ईशानः। सहसः। यहो इति यहो। अस्मेऽइत्यस्मे। धेहि।
जातवेदऽइति जात। वेदः। महि। श्रवः॥ ३१॥ सः। इधानः। वसुः। कविः।
अग्निः। ईडेन्यः। गिरा। रेवत्। अस्मभ्यम्। पूर्वणीक। पुर्वनीकेति पुरु।
आनीक। दीदिहि॥ ३२॥ क्षपः। राजन्। उत। त्मना। अग्ने। वस्तोः। उत।

उषसः। सः। तिग्मजम्भेतितिग्म।जम्भ। रक्षसः। दह। प्रति॥३३॥ भद्रः। नः।
भद्रा। अग्निः। आहुतऽइत्या।हुतः। भद्रा। राति। सुभगेतिसु।भग। भद्रः।
अध्वरः। भद्राः। उत। प्रशस्तयऽइतिप्र।शस्तयः॥३४॥ भद्रम्। मनः। कृ
णुष्व। वृत्रतूर्य्यऽइतिवृत्रऽतूर्य्ये। येन। समत्स्विति सम्।त्सु। सा। सहः
ससहऽइतिससहः॥३५॥ अव। स्थिरा। तनुहि। भूरि। शर्द्धताम्। वनेम।
ते। अभिष्टी। भिरित्यभिष्टि। भिः॥३६॥ अग्निम्। तम्। मन्यो। यः। वसुः।
अस्तम्। यम्। यन्ति। धेनवः। अस्तम्। अर्वन्त। आशवः। अस्तम्। नि

निसासः। वाजिनः। इषम्। स्तोतृभ्यऽइतिस्तोतृ। भ्यः। आ। भर॥३७॥ सः। अ
ग्निः। यः। वसुः। गृणे। सम्। यम्। आयन्तीयाऽयन्ति। धेनवः। सम्। अर्वन्तः।
रघुद्रुवऽइतिरघुऽद्रुवः। सम्। सुजातासऽइतिसुऽजातासः। सूरयः॥३८॥
१०२१ उभेऽइत्युभे। सुश्चन्द्र। सुश्चन्द्रेतिसु। चन्द्र। सर्पिषः। दर्वऽइतिदर्ऽवर। श्री
णीषे। आसनि। उतोऽइत्युतो। नः। उत्। पुपूर्याः। उक्थेषु। शवसः। पते॥३९॥ १०२१
अग्ने। तम्। अद्य। अश्वम्। न। स्तोमैः। क्रतुम्। न। भद्रम्। हृदिस्पृशमिति
हृदि। स्पृशम्। ऋध्याम। ते। ओहैः॥४०॥ अध। हि। अग्ने। क्रतोः। भद्रस्य।
दक्षस्य। साधोः। रथीः। ऋतस्य। बृहतः। बभूथ॥४१॥ एभिः। नः। अर्कैः।

भव। नः। अर्वाङ्। स्वः। नः। ज्योतिः। अग्ने। विश्वेभिः। सुमनाऽइति सुऽमनाः।
अनीकैः॥४२॥ अग्निम्। होतारम्। मन्ये। दास्वन्तम्। वसुम्। सूनुम्। सहसः।
जातवेदसमिति जात। वेदसम्। विप्रम्। जातवेदसमिति। जात। वेदसम्। यः। न।
ऊर्ध्वया। स्वध्वरऽइति सुऽअध्वरः। देवः। देवाच्या। कृपा। घृतस्य। विभ्राष्टि
सर्पिषः मिति वि। भ्राष्टिम्। अनु। वष्टि। शोचिषा। आजुह्वानस्येत्याऽजुह्वान
॥४३॥ स्य॥ ~~आभरन्तऽइत्याऽभरन्तः। तस्मिन्। अहम्। नि। दधे। नाके। अग्निम्~~
यम्। ~~आनछेना। देवाः। पूर्वैः~~। येन। ऋषयः। तपसा॥ सत्रम्। आयन्। इन्धा
ना। अग्निम्। स्वः। आहुः। मनवः। स्तीर्णबर्हिषमिति स्तीर्ण। बर्हिषम्॥४४॥ पूर्वैः
आभरन्तऽइत्याऽभरन्तः। तस्मिन्। अहम्। नि। दधे। नाके। अग्निम्।

तम्। पतीभिः। अनु। गछेम। देवाः। पुत्रैः। भ्रातृभिरिति भ्रातृ। भिः। उत।
वा। हिरण्यैः। नाकम्। गृभ्णानाः। सुकृतस्येति सु। कृतस्य। लोके। तृती
ये। पृष्ठे। अधि। रोचने। दिवः॥ ४५॥ आ। वाचः। मध्यम्। अरुहत्। भुरण्युः।
अयम्। अग्निः। सत्पतिरिति सत्। पतिः। चेकितानः। पृष्ठे। पृथिव्याः। निहि
१०२२ तऽइति नि। हितः। दविद्युतत्। अधदम्। अधःपदमिसधः। पदम्। कृणु १०२१
ताम्। ये। पतन्यवः॥ ४६॥ अयम्। अग्निः। वीरतमऽइति वीर। तमः। व
याधाऽइति वयः। धाः। सहस्त्रियः। द्योतताम्। अप्रयुछन्निसप्र। युछन्।
वि। भ्राजमानऽइति वि। भ्राजमानः। सरिरस्य। मध्ये। उप। प्र। याहि। दिव्या

नि। धाम॥४७॥ संप्र-च्यवध्वमितिसम्। प्रच्यवध्वम्। उप। सम्प्रयातेतिसम्
प्रयात। अग्ने। पथः। देवयानानितिदेव। यानान्। कृणुध्वम्। पुनरितिपुनः।
कृण्वाना। पितरा। युवाना। अन्वातांऽसीदितसनु। आतांऽसीत्। त्वयिः
तन्तुम्॥४८॥ उत्। बुध्यस्व। अग्ने। प्रति। जागृहि। त्वम्। इष्टापूर्त्ते। इति
ष्टापूर्त्ते। सम्। सृजेथाम्। अयम्। च। अस्मिन्। सधस्थ इतिसधस्थे।
आधि। उत्तरस्मिन्नित्युत्। तरस्मिन्। विश्वे। देवाः। यजमानः। च। सीद॥४९॥
येन। वहसि। सहस्रम्। येन। अग्ने। सर्ववेदसमितिसर्व। वेदसम्। ते
न। इमम्। यज्ञम्। नः। नय। स्वः। देवेषु। गन्तवे॥५०॥ तपः। तपस्यः। रै

शिरो। परमेष्ठी। परमेस्थीति परमे। स्थी। दिवः। सूर्य्यः॥५०॥ प्रोथत्। अश्वः।
न। यवसे। अविष्यन्। यदा। महः। सवरणादिति सम्। वरणात्। वि। अस्था
त्। अस्य। वातः। अनु। वाति। शोचिः। अध। स्म। ते। ध्रजनम्। कृष्णम्।
१०२३ आस्ति॥५२॥ आ आयोः। त्वा। सदने। सादयामि। अवतः। छायायाम्।
समुद्रस्य। हृदय। रश्मीवतीम्। रश्मिवतीमिति रश्मि। वतीम्। भास्वतीम्। १०२३
आ। या। द्याम्। भासि। आ। पृथिवीम्। आ। उरु। अन्तरिक्षम्। परमेस्थी
ति परमे। स्थी। दिवम्। ध्रुवेऽइति ध्रुवे। सीदतम्॥५३॥ सहस्रस्य। प्रति
मेति प्र। मा। असि। प्रतिमेति प्रति। मा। उन्मेत्युत्। मा। साहस्रः। सहस्रा

या। हा॥५४॥ इति पदक्रमे पञ्चदशोध्यायः॥१५॥ हरिः॥ ॐ म्॥ नमः। ते। रु
द्र। मन्यवे। उतोऽइत्युतो। ते। इषवे। नमः॥ बाहुभ्यामिति बाहु। भ्याम्। उत। ते
नमः॥१॥ या। ते। रुद्र। शिवा। तनूः। अघोरा। अपापकाशीनी सपाप। का
शिनी। तया। नः। तन्वा। शन्तमयेति शम्। तमया। गिरिशन्तेति गिरि
शन्त। अभि। चाकशीहि॥२॥ याम्। इषुम्। गिरिशन्तेति गिरिशन्त। ह
स्ते। बिभर्षि। अस्तवे। शिवाम्। गिरित्रेति गिरि। त्र। ताम्। कुरु। मा। हि
ꣳसीः। पुरुषम्। जगत्॥३॥ शिवेन। वचसा। त्वा। गिरिशेति गिरि
श। अच्छ। वदामसि। यथा। नः। सर्वम्। इत्। जगत्। अयक्ष्मम्। सु

मनाऽइति सु।मनाः। असत्॥४॥ अधि। अवोचत्। अधिवक्तेत्यधि। वक्ता। प्र
थमः। दैव्यः। भिषक्। अहीन्। सर्वान्। जम्भयन्। सर्वाः। च। यातुधान्यःऽ
इति यातु। धान्यः। अधराचीः। परा। सुव॥५॥ असौ। यः। ताम्रः। अरुणः।
१०२४ उत। बभ्रुः। सुमंगलऽइति सु।मंगलः। यः। च। एनम्। रुद्राः। अभितः। दिक्षु।
श्रिताः। सहस्रशऽइति सहस्र।शः। अव। एषाम्। हेडः। ईमहे॥६॥ असौ। १०२४
यः। अवसर्पतीत्यव। सर्पति। नीलग्रीवऽइति नीलग्रीवः। विलोहितऽ
इति वि। लोहितः। उत। एनम्। गोपाः। अदृश्रन्। अदृश्रन्। उदहार्य्यःऽइत्युद
हार्य्यः। सः। दृष्टः। मृडयाति। नः॥७॥ नमः। अस्तु। नीलग्रीवायेति नी
ल। ग्रीवाय। सहस्राक्षायेति सहस्र। आक्षाय। मीढुषे। अथोऽइत्यथो।

। अस्मान्। विश्वतः। त्वम्। अयक्ष्मया। परिभुज॥११॥ परि। ते। धन्वनः। हेतिः।
य। अस्य। स्थानः। अहम्। तेभ्यः। अकरम्। नमः। प्र। मुञ्च। धन्वनः। त्वम्। उभयोः।
आर्त्न्योः। ज्याम्। यः। च। ते। हस्ते। इषवः। परा। ताः। भगवऽइति भग। वः। वप॥
विज्य मिति वि। ज्यम्। धनुः। कपर्द्दिनः। विशल्यऽइति वि। शल्यः। बाणे
वानिति बाण। वान्। उत। अनेशन्। अस्य। याः। इषवः। आभुः। अस्य। नि
षङ्गधिः। धिरिति निषङ्ग। धिः॥१०॥ या। ते। हेतिः। मीढुष्टम। मीढुस्तमेति मीढुः।
तम। हस्ते। बभूव। ते। धनुः। तया। अस्मान्। वृणक्तु। विश्वतः। अथोऽइस
थो। यः। इषुधिरितीषु। धिः। तव। आरे। अस्मत्। नि। धेहि। तम्॥१२॥ अवतत्
येसेव। तत्। धनुः। त्वम्। सहस्राक्षेति सहस्र। अक्षः। शते। षुधऽइति शते।

॥ तोके। तनये। आयुषि। गोषु। अश्वेषु। रीरिषः। रिरिषः इति रिरिषः॥
इषुधे। निशीर्येति नि - शीर्य। शल्यानाम्। मुखा। शिवः। नः। सुमना इति
सु - मनाः। भव॥१३॥ नमः। ते। आयुधाय। अनातताय। धृष्णवे। उभाभ्याम्।
उत। ते। नमः। बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम्। तव। धन्वने॥१४॥ मा। नः। महा
१०२५ न्तम्। उत। अर्भकम्। उक्षन्तम्। उक्षितम्। वधीः। पितरम्। मातरम्। प्रियः।
धन्वः। रुद्र। रीरिषः। रिरिष इति रिरिषः। वीरान्। रुद्र। भामिनः। वधीः। ह १०२५
विष्मन्तः। सदम्। इत्। त्वा। हवामहे॥१६॥ हिरण्यबाहव इति हिरण्य - बाहवे।
सेनान्य इति सेना - न्ये। दिशाम्। च। पतये। वृक्षेभ्यः। हरिकेशेभ्य इति हरि
केशेभ्यः। पशूनाम्। शष्पिञ्जराय। त्विषिमते। त्विषिमत इति त्विषि - मते।

पृथ्वीनाम्। हरिकेशायेति हरि। केशाय। उपवीतिन इत्युप। वीतिने। पुष्टानाम्। १७।
बभ्लुशाय। व्याधिने। अन्नानाम्। भवस्य। हेत्यै। जगतान्। रुद्राय। आततायिन इत्याऽतत। अइने। क्षेत्राणाम्। सूताय। अहन्त्यै। वनानाम्। १८। रोहिताय। स्थपतये। वृक्षाणाम्। भुवन्तये। वारिवस्कृताय। वारिवः। कृतायेति वारिवः। कृताय। ओषधीनाम्। मन्त्रिणे। वाणिजाय। कक्षाणाम्। उच्चैर्घोषाय। उच्चैरित्युच्चैः। घोषाय। आक्रन्दयत इत्याऽक्रन्दयते। पत्तीनाम्। १९। कृत्स्नायतयेति कृत्स्न। आयतया। धावते। सत्वनाम्। सहमानाय। निव्याधिन इति नि। व्याधिने। आव्याधिनीनामित्याऽव्याधिनीनाम्। निषङ्गिणे। ककुभाय। स्तेनानाम्। निचेरव इति नि। चेरवे। परिचरायेति परि। चराय। अरण्यानाम्। २०।

वञ्चते। परिवञ्चतऽइति परि। वञ्चते। स्तायूनाम्। निषङ्गिणे। इषुधिमतऽइतीषुधि।
षुधि। मते। तस्कराणाम्। सृकायिभ्यऽइति सृकायिभ्यः। जिघांसद्भ्यऽइ
ति जिघांसत्। भ्यः। मुष्णताम्। असिमद्भ्यऽइत्यसिमत्। भ्यः। नक्तम्। चर
१०२६ द्भ्यऽइति चरत्। भ्यः। विकृन्तानामिति वि। कृन्तानाम्॥२१॥ उष्णीषिणे। गिरि
चरायेति गिरि। चराय। कुलुञ्चानाम्। इषुमद्भ्यऽइतीषुमत्। भ्यः। धन्वा १०२७
यिभ्यऽइति धन्वायिभ्यः। चापः। आतन्वानेभ्यः। इत्या। तन्वानेभ्यः। प्रति
दधानेभ्यऽइति प्रति। दधाने। आयच्छद्भ्यऽइत्यायच्छत्। भ्यः। अस्यद्भ्यऽइत्य
स्यत्। भ्यः॥२२॥ विसृजद्भ्यऽइति विसृजत्। भ्यः। विध्यद्भ्यऽइति विध्य
त्। भ्यः। स्वपद्भ्यऽइति स्वपत्। भ्यः। जाग्रद्भ्यऽइति जाग्रत्। भ्यः। शयाने

नेभ्यः। आसीनेभ्यः। तिष्ठद्भ्यऽइति तिष्ठत्। भ्यः। धावद्भ्यऽइति धावत्। भ्यः।।२३।। सभा
भ्यः। सभापतिभ्यऽइति सभापति। भ्यः। अश्वेभ्यः। अश्वपतिभ्यऽइत्यश्वपति। भ्यः।
आव्याधिनीभ्यऽइत्या। व्याधिनीभ्यः। विविध्यन्तीभ्यऽइति वि। विध्यन्तीभ्यः। उग
व्रातपति भ्यऽ णाभ्यः। तृꣳहतीभ्यः।।२४।। गणेभ्यः। गणपतिभ्यऽइति गणपतिभ्यः। व्राते
भ्यः। इति व्राते पति। भ्यः। गृत्सेभ्यः। गृत्सपतिभ्यऽइति गृत्सपतिभ्यः। विरूपे
भ्यऽइति वि। रूपेभ्यः। विश्वरूपेभ्यऽइति विश्वारूपेभ्यः।।२५।। सेनाभ्यः।
सेनानिभ्यऽइति सेनानि। भ्यः। रथिभ्यऽइति रथि। भ्यः। अरथेभ्यः। क्षत्तृभ्यऽ
इति क्षत्तृ। भ्यः। संगृहीभ्यऽइति संगृहीत। भ्यः। महद्भ्यऽइति महत्। भ्यः। अ
त

कुर्मकेभ्यः॥ २६॥ तक्षभ्यऽइति तक्ष। भ्यः। रथकारेभ्यऽइति रथ। कारेभ्यः। कुला ४८
लेभ्यः। कर्मारेभ्यः॥ निषादेभ्यः॥ निषादेभ्यऽइति नि। सादेभ्यः। पुञ्जिष्टेभ्यः।
श्वनिभ्यऽइति श्व। नि। भ्यः॥ मृगयुभ्यऽइति मृग। यु। भ्यः॥ २७॥ श्वभ्यऽइति श्व।
भ्यः॥ श्वपतिभ्यऽइति श्वपति। भ्यः। भवाय। रुद्राय। शर्वाय। पशुपतयऽइति
१०२७ पशु। पतये। नीलग्रीवायेति नील। ग्रीवाय। शितिकण्ठायेति शिति। कण्ठाय॥ २८॥ १०२८
कपर्दिने। व्युप्तकेशायेति व्युप्त। केशाय। सहस्राक्षायेति सहस्र। अक्षाय। श
तधन्वनऽइति शत। धन्वने। गिरिशायायेति गिरि। शायाय। शिपिविष्टायेति
शिपि। विष्टाय। मीढुष्टमाय। मीढुष्टमायेति मीढुः। तमाय। इषुमतऽइती
षु। मते॥ २९॥ ह्रस्वाय। वामनाय। बृहते। वर्षीयसे। वृद्धाय। संवृधऽइति

पसव। सान्याय उर्व्यौ। स्त्रल्याय॥ २९॥ वन्याय। कक्ष्याय। श्रवाय। प्रतिश्रवायेति प्रति।
स। वधे। आग्र्याय। प्रथमाय॥ ३०॥ आशवे। अजिराये। शीघ्र्याय। उर्म्याय। अवस्व
न्यायेत्यव। स्वन्याय। नादेयाय। द्वीप्याय॥ ३१॥ ज्येष्ठाय। कनिष्ठाय। पूर्वजाये
ति पूर्व। जाय। अपरजायेत्यपर। जाय। मध्यमाय। अपगल्भायेत्यप। गल्भा
य। जघन्याय। बुध्न्याय॥ ३२॥ सोभ्याय। प्रतिसर्प्यायेति प्रति। सर्प्याय। या
न्याय। आशुसेनायेत्याशु। सेनाय। आशुरथायेत्याशु। रथाय। शूराये। अ
वभेदिनऽइत्यव। भेदिने॥ ३४॥ बिल्मिने। कवचिने। वर्म्मिने। वरूथिने। श्रु
ताय। श्रुतसेनायेति श्रुत। सेनाय। दुन्दुभ्याय। आहनन्यायेत्याऽहनन्याय॥ ३५॥
धृष्णवे। प्रमृशायेति प्र। मृशाय। निषङ्गिणेऽइषुधिमतऽइतीषुधि। मते।

लि

तीक्ष्णेषवइ इति तीक्ष्णे। इषवे। आयुधिने। स्वायुधायेति सु। आयुधाय। सुधन्वे
नऽइति सु। धन्वने॥३६॥ स्रुत्याय। पथ्याय। काट्याय। नीप्याय। कुल्याय। स
रस्याय। नादेयाय। वैशन्ताय॥३७॥ कूप्याय। अवट्याय। वीध्र्यायेति विऽ
इध्र्याय। आतप्यायेत्या। तप्याय। मेघ्याय। विद्युत्यायेति वि। द्युत्याय। व
१०२८ र्ष्याय। अवर्ष्याय॥३८॥ वात्याय। रेष्म्याय। वास्तव्याय। वास्तुपायेति वास्तु। १०२८
पाय। सोमाय। रुद्राय। ताम्राय। अरुणाय॥३९॥ शङ्गवऽइति शम्। गवे। प
शुपतयेऽइति पशु। पतये। उग्राय। भीमाय। अग्रेवधायेत्यग्रे। वधाय। दूरे
वधायेति दूरे। वधाय। हन्त्रे। हनीयसे। वृक्षेभ्यः। हरिकेशेभ्यऽइति हरि
केशेभ्यः॥४०॥ शंभवायेति शम्। भवाय। मयोभवायेति मयः। भवा

य। शंकरायेति शंऽकराय। मयस्कराय। मयःकरायेति मयःऽकराय। शिवा
य। शिवतरायेति। शिवऽतराय॥ ४१॥ पार्याय। अवार्याय। प्रतरणायेति प्रऽत
रणाय। उत्तरणायेत्युत्ऽतरणाय। तीर्थ्याय। कूल्याय। शष्प्याय। फेन्याय॥ ४२॥
सिकत्याय। प्रवाह्यायेति प्रऽवाह्याय। किंऽशिलाय। क्षयणाय। कपर्दिने।
पुलस्तये। इरिण्याय। प्रपथ्यायेति प्रऽपथ्याय॥ ४३॥ व्रज्याय। गोष्ठ्याय। गो
ष्ठ्यायेति गोऽस्थ्याय। तल्प्याय। गेह्याय। हृदय्याय। निवेष्प्यायेति निऽवेष्प्या
य। काट्याय। गह्वरेष्ठाय। गह्वरेस्थायेति गह्वरेऽस्थाय॥ ४४॥ शुष्क्या
य। हरित्याय। पांसव्याय। रजस्याय। लोप्याय। उलप्याय। ऊर्व्याय। सूर्म्या

किरिकेभ्यः ।
येति सु । तुर्थ्याय ॥ ४५ ॥ पर्णाय । पर्णशदायेति पर्ण । शदाय । उद्गुरमाणायेत्युत् । गु
रमाणाय । अभिघ्नत इत्यभि । घ्नते । आखिदत इत्या । खिदते । प्रखिदत इति प्र । खि
दते । इषुकृद्भ्य इतीषुकृत् । भ्यः । धनुष्कृद्भ्यः । धनुः । कृद्भ्य इति धनुः । कृत् ।
१०२१ भ्यः । देवानाम् । हृदयेभ्यः । विचिन्वत्केभ्य इति वि । चिन्वत्केभ्यः । विक्षिण
त्केभ्य इति वि । क्षिणत्केभ्यः । आनिर्हतेभ्य इत्या । निः । हतेभ्यः ॥ ४६ ॥ द्रापे । १०२१
अन्धसः । पते । दरिद्र । नीललोहितेति नील । लोहित । आसाम् । प्रजानामि
ति प्र । जानाम् । एषाम् । पुरुषाणाम् । मा । भेः । मा । रोः । मो इति मो । च । नः । कि
म् । चन । आ । ममत् ॥ ४७ ॥ इमाः । रुद्राय । तवसे । कपर्दिने । क्षयद्वीरायेति क्षय
त् । वीराय । प्र । भरामहे । मतीः । यथा । शम् । असत् । द्विपद इति द्वि । पदे । च

तुष्पद। चतुः। पदऽइति चतुः पदे। विश्वम्। पुष्टम्। ग्रामे। अस्मिन्। अनातुरम्॥ ४८॥
या। ते। रुद्र। शिवा। तनूः। शिवा। विश्वाहा। भेषजी। शिवा। रुतस्य। भेषजी। त
तया। नः। मृड। जीवसे॥ ४९॥ परि। नः। रुद्रस्य। हेतिः। वृणक्तु। परि। त्वेषस्य।
दुर्मतिरिति दुः। मतिः। अघायोः। अघयोरित्यघ। योः। अव। स्थिरा। मघवद्भ्यऽ
इति मघवत्ऽभ्यः। तनुष्व। मीढ्वः। तोकाय। तनयाय। मृड॥ ५०॥ मीढुष्टम। मीढ
ढुस्तमेति मीढुः। तम। शिवतमेति शिवऽतम। शिवः। नः। सुमनाऽइति सुम
नाः। भव। परमे। वृक्षे। आयुधम्। निधायेति नि। धाय। कृत्तिम्। वसानः। आ।
चर। पिनाकम्। बिभ्रत्। आ। गहि॥ ५१॥ विकिरिद्रेति वि। किरिद्र। विलोहित

ति। वि। लोहितः। नमः। ते। अस्तु। भगवऽइति भगऽवः। याः। ते। सहस्रम्। हेतयः। अन्य

म्। अस्मिन्। नि। वपन्तु। ताः॥५२॥ सहस्राणि। सहस्रशऽइति सहस्रऽशः। बाह्वोः।

तव। हेतयः। तासाम्। ईशानः। भगवऽइति भगऽवः। पराचीना। मुखा। कृधि॥५३॥

असंख्याता। सहस्राणि। ये। रुद्राः। अधि। भूम्याम्। तेषाम्। सह

१०३० स्रयोजनऽइति सहस्रऽयोजने। अव। धन्वानि। तन्मसि॥५४॥ अस्मिन्। मह १०३०

ति। अर्णवे। अन्तरिक्षे। भवाः। अधि॥५५॥ नीलग्रीवाऽइति नीलऽग्रीवाः।

शितिकंठाऽइति शितिऽकंठाः। दिवम्। रुद्राः। उपश्रिताऽइत्युपऽश्रिताः।

शर्वाः। अधः। क्षमाचराऽइति क्षमाऽचराः॥५६॥ वृक्षेषु। शष्पिंजराः।

नीलग्रीवऽइति नीलऽग्रीवाः। विलोहिताऽइति विऽलोहिताः॥५७॥ ये।

तानाम्।अधिपतयऽइसधि।पतयाः।। विद्रिखासऽ इतिवि।द्रिखासः। कूप
र्दिनः।।५८।। पथाम्।पथिरक्षयऽइतिपथि।रक्षयः। ऐलवृदाः।आयुर्युधऽइ
त्यायुः।युधाः।।५९।। तीर्थानि।प्रचरन्तीतिप्र।चरन्ति।सृकाहस्ताऽइतिसृ
का।हस्ताः।। निषङ्गिणः।।६०।।अन्नेषु।विविध्यन्तीतिवि।विध्यन्ति।पात्रे
षु।पिबतः।जनान्।।६१।। एतावन्तः।च।भूयांसः।च।दिशः।रुद्राः।वि
तस्थिरऽइतिवि।तस्थिरे।।६२।। नमः।अस्तु।रुद्रेभ्यः।ये।दिवि।येषाम्।व
र्षम्।इषवः।दश।प्राचीः।दक्षिणा।प्रतीचीः।उदीचीः।ऊर्ध्वाः।अन्तरिक्षे।वातः
पृथिव्याम्।अन्नम्।।६३।।इतिपदक्रमेषोडशोध्यायः।।१६।। ।।६।। ।।श्री।।

ऽरिः। ऊंम्। अश्मन्। ऊर्ज्जम्। पर्वते। शिश्रियाणाम्। अद्भ्यऽइत्यत्। भ्यः। ओष
धीभ्यः। वनस्पतिभ्यऽइति वनस्पति। भ्यः। अधि। सम्भृतऽमितिसम्। भृत
म्। पयः। ताम्। नः। इषम्। ऊर्ज्जम्। धत्त। मरुतः। संरराणाऽइतिसम्। ररा
१०३१ णाः। अश्मन्। ते। क्षुत्। मयि। ते। शुक्। १। इमाः। मे। अग्ने। इष्टकाः। धेनवः। १०३१
सन्तु। एका। च। दश। शतम्। सहस्रम्। अयुतम्। नियुतमितिनि। युतम्।
प्रयुतमितिप्र। युतम्। न्यर्बुदमितिनि। अर्बुदम्। समुद्रः। मध्यम्। अन्तः।
परार्द्धऽइतिपरा। अर्द्धः। एताः। अमुत्र। अमुष्मिन्। लोके। २। ऋतवः।
स्थ। ऋतवृधः। ऋतवृधऽइत्यृत। वृधः। ऋतुष्ठः। ऋतुस्थाऽइत्यृतु। स्थाः।

त्वा।

स्य। ऋतावृधम् ऋतवृध ऽ इति ऋत। वृधम्। घृतश्चुत ऽ इति घृत। श्चुतम्। मधुश्चुत ऽ इति

मधु। श्चुतम्। विराजम् ऽ इति वि। राजम्। नाम। कामदुघा ऽ इति काम। दुघाः। अक्षीयमा

णाः॥३॥ समुद्रस्य। त्वा। अवक्या। अग्ने। परि। व्ययामसि। पावकः। अस्मभ्यम्।

मबा। शिवः। हिमस्य। जरायुणा॥४॥ उप। ज्मन्। उप। वेतसे। अव। तर। नदीषु। आ।

अग्ने। पित्तम्। अपाम्। असि। मण्डूकि। ताभिः। आगहि। आ। गहि। सः। इमम्। य

ज्ञम्। पावकवर्णमिति पावक। वर्णम्। शिवम्। कृधि॥५॥ अपाम्। इदम्। न्य

यनमिति नि। अयनम्। समुद्रस्य। निवेशनमिति नि। वेशनम्। अन्यान्। ते २।

अस्मत्। तपन्तु। हेतयः॥६॥ अग्ने। पावक। रोचिषा। मन्द्राय। देव। जिह्वया। आ।

देवान्। वक्षि। यक्षि। च॥७॥ सः। नः। पावक। दीदिव ऽ इति दीदिवः। अग्ने।

देवान्। इह। आ। वह। उप। यक्षि। हविः। च। नः॥८॥ पावकया। यः। चितयन्त्या।
कृपा। क्षामन्। रुरुचे। उषसः। न। भानुना। तूर्वन्। न। यामन्। एतशस्य। नु। र
णे। आ। यः। घृणे। न। ततृषाणः। अजरः॥९॥ नमः। ते। हरसे। शोचिषे। ते। अ नमः।
स्तु। अर्चिषे॥१०॥ नृषदे। नृसद इति नृ। सदे। वेट्। अप्सुषदे। अप्सुसद इत्यप्सु
१०३२ इति सदे। बर्हिषदे। बर्हिसद इति बर्हिः। सदे। वनसद इति वन। सदे। स्वर्विद इति स्वः। १०३२
विदे॥११॥ ये। देवाः। देवानाम्। यज्ञियाः। यज्ञियानाम्। संवत्सरीणम्। उप।
भागम्। आसते। अहुताद इत्यहुत। अदः। हविषः। यज्ञे। अस्मिन्। स्वय
म्। पिबन्तु। मधुनः। घृतस्य॥१२॥ ये। देवाः। देवेषु। अधि। देवत्वमिति देव।
त्वम्। आयन्। ये। ब्रह्मणः। पुरएतार इति पुरः। एतारः। अस्य। येभ्यः।

ना। ऋते। पवते। धाम। किम्। चन। ते। दिवः। पृथिव्याः। अधि। स्नुषु॥१३॥ प्राणदाऽइ
ति प्राण। दाः। अपानदाऽइत्यपान। दाः। व्यानदाऽइति व्यान। दाः। चक्षुर्दाऽइति
चक्षुः। दाः। वरिवोदाऽइति वरिः। दाः॥१४॥ अग्निः। तिग्मेन। शोचिषा। यासत्।
विश्वम्। नि। अत्रिणम्। अग्निः। नः। वनते। रयिम्॥१५॥ यः। इमा। विश्वा। भु
वनानि। जुह्वत्। ऋषिः। होता। असीदत्। पिता। नः। सः। आशिषेत्या। शिषा।
द्रविणम्। इच्छमानः। प्रथमच्छदिति प्रथम। छत्। अवरान्। आ। विवेश॥१६॥
किम्। स्वित्। आसीत्। अधिष्ठानम्। अधिष्ठानमित्यधि। स्थानम्। आरम्भ
णमित्याऽरम्भणम्। कतमत्। स्वित्। कथा। आसीत्। यतः। भूमिम्। जनन
यन्। विश्वकर्मेति विश्व। कर्मा। वि। द्याम्। और्णोत्। महिना। विश्वचक्षाऽ

इति विश्व। चक्षाः ॥ १७ ॥ विश्वतश्चक्षुरिति विश्वतः। चक्षुः। उत। विश्वतो मुखऽ
इति विश्वतः। मुखः। विश्वतोबाहुरिति विश्वतः। बाहुः। उत। विश्वतस्पात्। वि
श्वतःपादिति विश्वतः। पात्। सम्। बाहुभ्यामिति बाहु। भ्याम्। धमति। सम्।
१०२३ पतत्रैः। द्यावाभूमीऽइति द्यावाभूमी। जनयन्। देवः। एकः ॥ १८ ॥ किम्। स्वित्।
वनम्। कः। ऊँ इति ऊँ। सः। वृक्षः। आस। यतः। द्यावापृथिवीऽइति द्यावापृथि १०२३
न२ वी। निष्टतक्षुः। निस्ततक्षुरिति निः। ततक्षुः। मनीषिणः। मनसा। पृच्छत। इत्।
ऊँ इति ऊँ। तत्। यत्। अध्यतिष्ठदिति अधि। अतिष्ठत्। भुवनानि। धारयन् ॥ १९ ॥
या। ते। धामानि। परमाणि। या। अवमा। या। मध्यमा। विश्वकर्मन्निति विश्व।
कर्मन्। उत। इमा। शिक्ष। सखिभ्यऽइति सखिभ्यः। हविषि। स्वधावऽइति

दुतम् । भूतं यत् । यच्च । च भव्यम् । भव्यमिति भव्यम् । उतामृ
तत्वस्य । अमृतत्वस्येशानः । अमृतत्वस्येत्यमृत-त्वस्य ।
ईशानो यत् । यदन्नेन । अन्नेनातिरोहति । अतिरोहतीत्य
ति-रोहति ॥ २ ॥ एतावानस्य । अस्य महिमा । महिमातः । अ
तो ज्यायान् । ज्यायांश्च । च पूरुषः । पुरुषऽइति पुरुषः । पादोऽस्य ।
अस्य विश्वा । विश्वा भूतानि । भूतानि त्रिपात् । त्रिपादस्य ।
त्रिपादिति त्रि-पात् । अस्यामृतम् । अमृतं दिवि । दिवीति
दिवि ॥ ३ ॥ त्रिपादूर्ध्वः । त्रिपादिति त्रि-पात् । ऊर्ध्वऽउत् । उदैत्

त्। ऐत्पुरुषः। पुरुषः पादः। पादोऽस्य। अस्येह। इहाभवत्। अभ
वत्पुनः। पुनरिति पुनः। ततो विष्वङ्। विष्वङ्। व्यक्रामत्। अ
क्रामत्साशनानशने। साशनानशने अभि। साशना ना
नशने इति साशनानशने। अभीत्यभि॥४॥ ततो विराट्। २
विराडजायत। विराडिति विराट्। अजायताधि। अधि विराजः। ॥१०८॥
॥१०८॥ विराजोऽअधि। विराजऽइति विराजः। अधि पूरुषः। पुरुषऽइति
पुरुषः। स जातः। जातोऽअति। अत्यरिच्यत। अरिच्यत पश्चा
त्। पश्चाद्भूमिम्। भूमिमथो। अथो पुरः। अथो इत्यथो।

पुरऽइति पुरः॥५॥ तस्मात्। यज्ञात्। यज्ञात्सर्वहुतः। सर्व-
हुतः संभृतम्। सर्वहुतऽइति सर्वऽहुतः। संभृतं पृष-
दाज्यम्। संभृतमिति संऽभृतम्। पृषदाज्यम्। पृषदाज्यमिति
पृषत्। आज्यम्। पशून्। स्तान्। ताँश्चक्रे। चक्रे। वायव्या-
न्। वायव्यानारण्याः। आरण्या ग्राम्याः। ग्राम्याश्च। च
ये। चऽइति ये॥६॥ ऋचः। सामानि। सामानि जज्ञिरे।
जज्ञिरऽइति जज्ञिरे। छन्दांसि। छन्दांसि जज्ञिरे। जज्ञिरे त-

स्मात्। तस्मा॒त्। य॒ज्ञे॒न य॒ज्ञुस्तस्मा त्। तस्माद् यतः। अजाय

न्ते यज्ञाय तु॥७॥ तस्मादश्वा अजायन्त। ये के चो भयादतः। गावो ह

जज्ञिरे तस्मात्। तस्मा॒ज्जा॒ता अजा वयः। अजा वयः॥ स्पे ज्ञा व यः॥८॥

ऊ हतः। गावो ह। हजज्ञिरे। अ ज्ञिरे तस्मात्। तस्मात्। तस्मात्। त

स्माज्जाताः। जाता अजा वयः। अजा वयः। अजा व यः। स्वे ज्ञा व यः॥८॥

॥१०९॥ तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन्। पुरुषं जातमग्रतः। तेन देवा अयजन्त। साध्या ऋषयश्च ये। ॥१०९॥

षमग्रतः तेन देवा अ यजन्त साध्या

ह वा ऽ अयजन्त। अयजन्त साध्याः। साध्या ऽ ऋ

हि भ्येति विभ्यो॥१९॥ यो देवेभ्यः। देवेभ्यऽआ। आ तपाति। आ तपति
यः। आतपतीत्याऽतपति। यो देवानाम्। देवानां पुरोहितः। पुरो
हितऽइति पुरःऽहितः। पूर्वो यः। यो देवेभ्यः। देवेभ्यो जातः। जातोऽना
तो नमः। नमो रुचाय। रुचाय ब्राह्मये। ब्राह्मयऽइति ब्राह्मये॥
॥२०॥ रुचं ब्राह्मम्। ब्राह्मं जनयन्तः। जनयन्तो देवाः। देवाऽ
अग्रे। अग्रे तत्। तदब्रुवन्। अब्रुवन्निति ब्रुवन्॥ यस्त्वा। त्वै
वम्। एवं ब्राह्मणः। ब्राह्मणो विद्यात्। विद्यात्तस्य। तस्य देवाः।
देवाऽअसन्। असन्वशे। वशऽइति वशे॥२१॥ श्रीश्च। च

नेः। तेन लक्ष्मीः। लक्ष्मीश्च। च पत्न्यौ। पत्न्यौ वहोरात्रे। अहोरात्रे
पार्श्वे। अहोरात्रेऽइत्यहोरात्रे। पार्श्वे नक्षत्राणि। पार्श्वेऽइति पा
र्श्वे। नक्षत्राणि रूपम्। रूपमश्विनौ। अश्विनौ व्यात्तम्। व्यात्त
मिति वि। आत्तम्।। इष्णन्निषाण। इषाणामुम्। अमुं मे। मऽ
इषाण। इषाण सर्वं लोकम्। सर्वं लोकं मे। सर्वं लोकमिति
सर्वं। लोकम्। मऽइषाण। इषाणेतीषाण॥ २२॥ इति कुमद
॥११३॥ कविंशतितमोध्यायः॥ छ॥ तदेवाग्निः वाग्निः। अग्निस्तत्तात दादि ॥११३॥
त्यः। आदित्यस्तत्तात द्वायुः। वायुस्तत्तात दुचन्द्रमाः। उँऽइत्यस्तु।

चंद्रमाऽइति चन्द्रमाः। तदेव। एव शुक्रम्। शुक्रन्तत्। तद्ब्रह्म।
ब्रह्म ताः। ताऽआपः। आपः सः। स प्रजापतिः। प्रजापतिरिति प्रजा॥
पतिः॥१॥ सर्वे निमेषाः। निमेषा जज्ञिरे। निमेषाऽइति निमे
षाः। जज्ञिरे विद्युतः। विद्युतः पुरुषात्। विद्युतऽइति वि। द्युतः।
पुरुषादधि। अधीत्यधि। नैनम्। एनमूर्ध्वम्। ऊर्ध्वन्न। न ति
र्यञ्चम्। तिर्यञ्चन्न। न मध्ये। मध्ये परि। परि जग्रभत्। ज
ग्रभदिति जग्रभत्॥२॥ न तस्य। तस्य प्रतिमा। प्रतिमा अस्ति।
प्रतिमेति प्रति। मा। अस्ति यस्य। यस्य नाम। नाम महत्। महद्य

उदयं।

सेन प क्षः इति पचा ॥ आपुषो हः। हृद्देवगे हृद्देवः प्रादित्रेस प्रादित्रो लु
प्रादिक्षः इति प्रादि ज्ञम ॥ अनुस गैः ॥ सगौस्य वैः ॥ पूर्वी हः। हृज्ञा तेः
ज्ञातः सः। सगृत गर्भी गर्भे ऽप्यन्तः। अन्तो नित्य ज्ञेः ॥ सएव। एव
ज्ञातः। ज्ञातः सः ॥ स जो निष्य मोणः। जो निष्पमोपाः प्रस्पङ्गा प्र
पट्टनोः। ज्ञ नोस्ति ष्ठाता। तिष्ठति स र्वे तो सुखं। स र्वे तो सुखं दृ
तिसु र्वे तेन सुखः ॥४॥ यस्मा ज्ञात मः। ज्ञातेन। न पुत्रा पुत्रा द्धि ॥११४॥
॥११४॥ ध्रुकिश्चेन। चनेन। एव ॥ वः अबभूव। अबभूव भुवना
नि। अबभूवेस्यो। बभूव। भुवे नाना निधि भ्यो। विश्वे निधि भ्यो ॥ ५॥

सा। कृतमस्य हतः। बहु हदितिब हता। अग्ने साक्षी। साक्षिस्य मः। स्वच्छ
मस्माद् भूमितिद् मस्मः॥ ३॥ द्वेविरूपे। द्वे इति द्वे। द्विरूप चवरतः
विरूपे इद्वितिविरूपे। चवरतः स्वर्थे। स्वर्थेऽअन्यान्यो। स्वर्थे
इतिसु। अर्थे। अन्यान्यो घसस्मः। अन्यान्ये सन्या। अन्या।
घसस्नुपा। ढपध्यापयते। ध्यापयते इतिध्यापयते। हरिरन्य
स्यो मः। अन्यस्या भवति। भवति स्वधावोन्मः। स्वधावो स्यु
ते मैः। स्वधावानि स्वधा। वोन्मः। गुरुभौ अन्यस्यो मः। अन्यस्यो
रहरो दुर्हरो सुवर्चा। सुवर्चो इतिसु। वर्चाः॥ ४॥ श्री

णि। शता। शता। त्री। त्री सहस्राणि। सहस्राण्यग्निं। अग्निं त्रिं
शत्। त्रिंशच्च। च देवाः। देवा नव। नव च। चासपर्यन्। अ
सपर्यन्नित्यसपर्यन्। औक्षन्घृतैः। घृतैरस्तृणन्। अ
स्तृणन्बर्हिः। बर्हिरस्मै। अस्माऽआ। आत्। आदित्। इद्धोतारम्।
होतारन्नि। न्यसादयन्त। असादयन्नेत्यसादयन्त ॥९॥
॥११२॥ अग्निर्वृत्राणि। वृत्राणि जङ्घनत्। जङ्घनद्द्रविणस्युः। द्रविण
स्युर्विपन्यया। विपन्ययेति विपन्यया। समिद्धः शुक्रः। स ॥११२॥
मिद्ध इति सम्ऽइद्धः। शुक्र आहुतः। आहुत इत्याऽहुतः ॥१॥

च्छिश्वेभिः । सोम्य मः । सोम्यम्मन्म धुमत् । मघ ग्नेः । अ गन्नऽ इन्दुः । इन्दुः पवा
पुना । वायु पुनेति वा पुना । विवा मित्रस्य । मित्रस्य मभिः । भा
म भिहितिमधा म । भिः ॥७॥ आ पद्मा । यद्विषो । इषेन्न पतिमू । न
पतिन्नो अेभन्न पतिन्नो अेः । न्न पतिमितिन्न । पतिमाते अेऽ
आ नपू । आ नड्रु चि । श्रुचिरे तः । रे तो निषिक्त मू । निषिक्तन्न धोः
निषिक्त मितिनि । सि क्तम । धो रु भी वे । अ भी कऽ इत्यभिके ॥ अग्निः रा भी
द्रमा । राउ मनव धम् । अनव धम्सु वा नम् । सु वा नं स्वाद्धम् ।
स्वाद्धमिति सु । आ द्धम् । अेनय सुपथा । सुपथा । सुपथेति सु ॥८॥
स्वाद्धु अेनयत् । ९

अग्ने शर्द्ध। शर्द्ध महते। महते सौभगाय। सौभगाय तव। तव
द्युम्नानि। द्युम्नान्युत्तमानि। उत्तमानि सन्तु। उत्तमानीत्युत्ऽ
तमानि। सन्त्विति सन्तु। सं जास्पत्यम्। जास्पत्यं सुयमम्। सुयम
मा। जाःपत्यमिति जाःऽपत्यम्। सुयममा। कृणुष्व। सुयम
मिति सुऽयमम्। आ कृणुष्व। कृणुष्व शत्रूयताम्। शत्रूयताम
॥१२०॥ भि। शत्रूयतामिति शत्रुऽयताम्। अभि तिष्ठ। ति ॥१२०॥
ष्ठ महांसि। महांसीति महांसि॥२॥ खावे हि। हि
मन्द्र तमम्। मन्द्रतम मर्के श्लोकैः। मन्द्रतममिति मन्द्र।

वरूत्र्या। महीऽइति मही। यन्तस्य रसुदा। रसुदेति रसुदा। सुभा
कर्णौ। कर्णौ हिरण्यपाणा। हिरण्यपेति हिरण्यपाणा॥१५॥ यदृघ
अघ सूरे। सूर उदिते। उदिते नागाः। उदितऽइत्सुत्ऽइते। अ
नागा मित्रः। मित्रोऽअर्यमा। अर्यमेत्यर्यमा। सुवातिस
विता। सवितान्तो। सविता भगः। भगऽइति भगः॥१७॥ अ
सुते। सुते सिंचत। सिंचत श्रियम्। श्रियं प्रुभ रोदस्योः।
रोदस्यो रभिश्रियम्। अभिश्रियमित्यभिश्रियम्। श्रियम् रु
सा देपीत। दृपीत वृषभम्। वृषभमिति वृषभम्॥१८॥

आतिष्ठन्तम्परि । आतिष्ठन्तमित्या । तिष्ठन्तम् । परि विश्वे । वि
श्वे ऽअभूषन् । अभूषञ्छ्रियः । श्रियो वसानः । वसानश्चरति ।
चरति स्वरोचिः । स्वरोचिरिति स्व । रोचिः । महत्तत् । तद्वृष्णः ।
वृष्णो ऽअसुरस्य । असुरस्य नाम । नामा विश्वरूपः । आ वि
श्वरूपः । विश्वरूपो ऽअमृतानि । विश्वरूप इति विश्व । रू
॥१२३॥ पः । अमृतानि तस्थौ । तस्थाविति तस्थौ ॥ १९ ॥ प्र वो महे । ॥१२३॥
महे मन्दमानाय । मन्दमानायान्धसः । अन्धसोऽर्चा । अर्चा वि
श्वानराय । विश्वानराय विश्वाभुवे । विश्वाभुव इति विश्वा । भु
वे । इन्द्रस्य यस्य । यस्य सुमखम् । सुमखꣳ सहः । सुमखमिति

तिसु। मखस्य। सहो महि। महि श्रवः। श्रवो नु। स्याम। नु मघ
वे। चतुरे दसी। रे दसी सप र्य तः। रोदसी ऽ इति रोदसी। सप
र्य तऽ इति सपर्य तः॥ २०॥ इन्द्र हंमित्वं। इं दि थ्यमः। इ थ्यं ऽ ए
वामूतु वामूरि। भूरिशाकंम। शाकम स्तम श्रुश्रुम प श्रुश्रुतुः स्व
वस्तुरिति स्वः॥ २१॥ इन्द्रः। पहि। इहि इहि मन्त्रिः। मत्स्य न्धेसः।
अन्धसो वि श्वेभिः। विश्वेभिः सोमप र्वभिः। सोमपर्वभिः
ऽ इति सोमपर्वभिः। महां २ अभिष्टिः। अभिष्टि रोजसा।
ओजसा॥ २२॥ इन्द्रो धेनम्। धेन मपर्ण तोत्रा। अर्णपो

शुर्द्धनीतिः। क्रुशार्द्धनीतिः। प्रा। शार्द्धमितिस्थितिशार्द्धं। नीतिः। प्रमा
थिनोम्। प्राथिनोममिनान्। आमिनाद्रूपणानिः। वर्षनी
निरिति वर्षो। नीतिः। अट्टन्मांड्सम्। मांड्सम्यचाद्यं कृ। मां॰ स
मिति मांवि। अंसमङ्शाघव नेषु। वनेष्वाविः। आविर्द्धेनाः।
घेनोऽअष्पोत्। अष्पोत्। द्राम्याणोम्। द्राम्याणामिति
॥१२४॥ राम्याणाम्। राम्। कुतस्त्वम्। त्वेमिन्द्र। इन्द्र माहिनः। माहि ॥१२४॥
नः। सन्न्। सन्नैकेनएकौत्रासि। पाखि सस्सते। सस्सते किम्।
सस्सतऽइतिसत्त्यापते। किन्नौ। नद्रुस्था। द्रुस्थोऽतीस्था। सम्प

क्रा।उक्थे मा।इमा हरी।हरी वहतः।हरी ऽइति हरी। वहतः। तस्ता।
ता नः।नो ऽअच्छ।अच्छ सच।॥ घ्ना।अनु नु माते।आते।ते
मघवन्।मघवन्निति मघवन्निति मघवन्।नकिः नु।
नु न।न त्वावान्।त्वावाँ अस्ति।त्वावान् इति त्वाऽवान्।वाँ।
अस्ति देवता।देवता विदानः।विदानः ऽइति विदानः॥ ॥१३८॥
॥१३८। न जायमानः।जायमानो नशते।नशते न।न जातः।
जातो यानि।यानि करिष्या।करिष्या कृणुहि।कृणुहि
प्रवृद्ध।प्रवृद्धेति प्रवृद्ध॥ १०॥ तदिदास।इदासा।आस भु

चित्राभिरस्मा । आभिरस्मा । गिर इति गिरसा । उ अर्कैः । अर्कैः विवासतः । आ
विवासत उद् इत्या । विवासतः ॥ ६ ॥ उप नः । नः सूनवः । सूनवो गि
रः । गिरः शृण्वन्तु । शृण्वन्त्वमृतस्य । अमृतस्य ये । ये इति ये ।
सुमृडीका भवन्तु । सुमृडीका इति सु । मृडीकाः । भवन्तु
नः । न इति नः ॥ ६० ॥ श्रेसाणिमे । मेमतपूः । सुत पूः सुमाः । क्रा
भ्रसुतासः । सुतासः श्रुष्मः । श्रुष्म इत्य यच्छन्ति । यच्छन्ति प्रभंतेः ।
प्रभृत्तो मे । प्रभृत इति प्र । भृतः । मे अद्रिः । अद्रिरित्य
द्रिः । आ त्रासते । त्रासते प्रति । प्रति हर्यन्ति । हर्यन्तु

म

भगवन्तः स्याम। भगवन्त ऽइति भगवन्तः। स्यामोत।
उत प्रपित्वे। प्रपित्वऽउत। प्रपित्वऽइति प्र।पित्वे। उत मध्ये।
मध्येऽअन्हाम्। अन्हामित्यन्हाम्। उतोदिता। उदिता
मघवन्नुदितेसूर्य। उत्ऽइता। मघवान्त्सूर्यस्य। मघवन्निति
मघ।वन्। सूर्यस्य वयम्। वयं देवानाम्। देवानां सु
मतौ। सुमतौ स्याम। सुमताविति सु।मतौ। स्यामेति स्याम
॥३४॥ भगऽएव। एव भगवान्। भगवाँ अस्तु। भगवा
निति भग।वान्। अस्तु देवाः। देवास्तेन। तेन वयम्।

वृषण्व भगवन्तः। भगवन्तः स्याम। भगवन्तऽइति भगऽवन्तः।
स्यामेति स्याम। तन्त्वा। त्वा भग। भग सर्वः। सर्व इद्। इज्जो
हवीति। जोहवीति सः। स नः। नो भग। भग पुरएता। पुरएत
ता भव। पुरएतेति पुरःऽएता। भवेह। इहेतीह॥२१॥ स
मध्वराय। अध्वरायोषसः। उषसो नमन्त। नमन्त दधि
॥१५५॥ क्रावेव। दधिक्रावेव शुचये। दधिक्रावेवेति दधिक्रा
वाऽइव। शुचये पदाय। पदायेति पदऽआय। अर्वाचीनम्व
सुविदम्। वसुविदम्भगम्। भगम्मा। वसुविदमिति वसुऽविदम्। ॥१५५॥

सः।स देवेषु।देवेषु कृणुते।कृणुते दीर्घम्।दीर्घमायुः।आयुः सः।
स मनुष्येषु।मनुष्येषु कृणुते।कृणुते दीर्घम्।दीर्घमायुः।आ
युरित्यायुः॥५१॥यदाबध्नन्।आबध्नन्।अबध्नन्दाक्षाय
णाः।दाक्षायणा हिरण्यम्।हिरण्यꣳ शतानीकाय।शतानी
काय सुमनस्यमानाः।शतानीकायेति शत।अनीकाय।
सुमनस्यमानाऽइति सु।मनस्यमानास्तन्मे।मऽआबध्ना
मि।आबध्नामि।बध्नामि शतशारदाय।शतशारदायायु
ष्मान्।शत शारदायेति शत।शारदाय।आयुष्माञ्जरद
ष्टिः।जरदष्टिर्यथा।जरदष्टिरिति जरत्।अष्टिः।यथासम।

अस्मिन्सम् ॥५१॥ उत नः॥ नोहिः॥ अहि बुध्न्यः॥ बुध्न्यः अर्णोतु।
अर्णोतु जः। अजोऽएकपा। पाः। एकपास्पृथिवी॥ एकपादित्ये-
क। पात्। पृथिवी समुद्रः। समुद्रऽइति समुद्रः॥ विश्वे देवाः
देवाऽऋतावृधः॥ ऋतावृधो हुवानाः। ऋतवृधऽइत्यृता।
वृधः। हुवानास्तुताः। स्तुता मन्त्राः। मन्त्राः कविशस्ताः
कविशस्ताऽअवन्तु। कविशस्ताऽइति कवि। शस्ताः ॥१६०॥
॥१६०॥ अवन्त्वित्यवन्तु ॥५२॥ उमा गिरः॥ गिरऽआदित्येभ्यः॥
आदित्येभ्यो घृतस्नूः। घृतस्नूः सनात्। घृतस्नूरिति

श्री

तिंसा पत्नीः। अप ते। ते भवन्तु। भवन्त्विन्द्राग्निभ्यामू। इन्द्रा
ग्निभ्याम व। इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि। भ्यामू। अवबाधाम
हे। बाधामहे तान्। तानिति तान्। चंसवो रुद्राः। रुद्रा ऽ आ
दित्याः। आदित्या ऽ उ परिस्पृ हे मू। उ परिस्पृ शम्मा। उप
रिस्पृ शमि स्पृ परिस्पृ शे मा। मामो ग्र मातु ग्र च्चेत्तो दक्ष।
चेत्तो रमाधिराजम्। आधिराज मंधूने। अधिराजामि
त्यधि। राजम्। अग्रु न्निसृ वन॥ ४५॥ आ नो मित्रा।
मा सस्या त्रिभिः। त्रिभिरैकादशैः। त्रिभिरिति त्रि। भिः।

एकादशैरिह। इह देवेभिः। देवेभिर्यातम्। यातम्मधुपेयम्।
मधुपेयमश्विना। मधुपेयमिति मधु। पेयम्। अश्विनेत्यश्वि
ना। प्रायुः। आयुस्तारिष्टम्। तारिष्टन्नीः। नीरपांसि। र
पांसि मृक्षतम्। मृक्षतं सेधतम्। सेधतन्द्वेषः। द्वेषो
भवतम्। भवतं सचाभुवा। सचाभुवेति सचाभुवा।
॥१५८॥ ॥५४॥ एष वः। वः स्तोमः। स्तोमो मरुतः। मरुत इयम्। इयङ्गीः ॥१५८॥
ङ्गीः। गीर्मान्दार्यस्य। मान्दार्यस्य मान्यस्य। मान्यस्य
कारोः। कारोरिति कारोः। एषा। एषा यासीष्ट। यासी
ष्ट तन्वे। तन्वे वयाम्। वयां विद्याम। विद्यामेषम्। इषं वृ

इषम्व जनमूः । व जन जीरदानुम् । जीरदानुमिति जी
र । दानुम् ॥४७॥ सहस्तोमाः । सहछन्दसः । सहस्तोमाऽइ
तिसह । स्तोमाः । सहछन्दसऽआवृतः । सहछन्दसऽइति
सह । छन्दसः । आवृतः सहप्रमाः । आवृतऽइत्याऽवृतः ।
सहप्रमाऽऋषयः । सहप्रमाऽइति सह । प्रमाः । ऋषयः स
प्त । सप्त दैव्याः । दैव्याऽइति दैव्याः । पूर्वेषां पन्थामनुपन्था
मनु दृश्य । अनुदृश्य धीराः । अनुदृश्येत्यनु । दृश्य ।
धीराऽअन्वालेभिरे । अन्वालेभिरे रथ्यं । अन्वालेभि
रऽइत्यनु । आ । लेभिरे । रथ्यो न । न रश्मीन् । रश्मीन्

नि तिर स्मान्॥४९॥ आयुष्यं वर्च्चस्यम्। वर्च्चस्य ७ रा यः

रा यस्पोषम्। पोष मौद्भिदम्। औद्भिदमि त्यौद्भिदम्। हि ७

हिरण्यम्। हिरण्यं वर्च्चस्वत्। वर्च्चस्व ज्जैत्राय। जैत्राया

विशतात्। आविशतात्। विशता दु मा म्। उँ ऽ इत्यु मामि

॥१५९॥ ति माम्॥५०॥ न तत्। तद्र क्षां ७ सि। रक्षां ७ सि न। न ॥१५९॥

पिशाचाः। पिशाचास्त रन्ति। तरन्ति देवानाम्। देवाना

मोजः। ओजः प्रथमजम्। प्रथमजं ७ हि। प्रथमज मि

ति प्रथम। जम्। ह्येतत्। एतद् दिति एतत्। यो बिभर्त्ति। बि

भर्त्ति दाक्षायणम्। दाक्षायणं ७ हिरण्यम्। हिरण्य ७

त्रैष्टुभम्। त्रैष्टुभं। अन्धाकाद्पृथिवीभ्याम्। त्रैस्तुभ्यमितित्रैस्तुभ्यम्। द्या
वापृथिवीभ्या स्वोत्। त्वा परि। परि गच्छामि। गच्छाम्य नोरिष्टो
ण। अन्तरिक्षे णो पाउप पद्यामि। पद्यामीति पद्यामि। इन्द्राश्वि
ना। अश्वेना मधुनः। मधुनः सारघस्य। सारघस्य घर्म्मे मू। घ
र्म्मे म्पात। पात घेस वः। घेसवो यजता। यजता यजतेति यजत। वाट्। वाडिति वाट्।
स्वाहा सूर्यस्य। सूर्यस्य रश्मये। रश्मये वृष्टि वनये। वृष्टि
वनये इति वृष्टि वनये॥ समुद्राय त्वा। त्वा वाताय। वाताय स्वा
हा। स्वाहा सरिराय। सरिरायेति सरिराय। अनाधृष्याय। प्रतिधृ
ष्याय। अप्रतिधृष्याय येत्यप्रति। धृष्याय। अवस्यवे। ऽशिमिदाय। अ

तैवि

आग्नाविदायेसशिषिदाय।सवित्रऽ ऋभुमते। ऋभुमते विभु
मतै। ऋभुमतऽइत्य ऋभु।मते।वाजवते।विभुमते वाजवते।विभु
मतेऽइत्य ऋभु।मतै।वाजवते बृहस्पतये।वाजवतऽइतिवाज।
वाते।बृहस्पतये विश्वदेव्यावते।विश्वदेव्यवतऽइति विश्व
देव्यावते॥५॥यमायाङ्गिरस्वते।आङ्गिरस्वते पितृमते।पितृम
तेस्वाहा।पितृमतऽइति पितृमते।स्वाहेति स्वाहा॥घर्माय घ
॥१७४॥ र्मः।घर्मः।पित्रो।पितृऽइति पित्रे॥धा।विश्वाऽआ नो।ऽआ नोद ॥१७४॥
क्षिपासत्।दक्षिपासद्विश्वान्।दाक्षिपासदिति दक्षिण।सद्।
विश्वान्देवान्।देवान्यादृ।अयाडिहा।इहेतीह॥स्वाहृ तस्य

घर्म्मस्य । स्वाहा । ऋतस्येति स्वाहा । ऋतस्य । घर्म्मस्य मधोः । मधोः
पिबतम् । पिबतमश्विना । अश्विनेत्यश्विना ॥७॥ दिवि धाः । धाग
इमम् । इमं यज्ञम् । यज्ञमिमम् । इमं यज्ञम् । यज्ञं दिवि । दिवि
धाः । धा इति धाः । स्वाहाग्नये । अग्नये यज्ञियाय । यज्ञियाय श
म् । शं यजुर्भ्यः । यजुर्भ्य इति यजुःऽभ्यः ॥८॥ अश्विना घ
र्म्मम् । घर्म्मम्पातम् । पातंऽ हार्द्वीनम् । हार्द्वीनमहः । अहर्द्दि
वाभिः । दिवाभिरूतिभिः । ऊतिभिरित्यूतिऽभिः । तन्त्रायिणे
नमः । नमो द्यावापृथिवीभ्याम् । द्यावापृथिवीभ्यामिति द्यावा
पृथिवीभ्याम् ॥९॥ अपातामश्विना । अश्विना घर्म्मम् । घर्म्मं

मन्तु। अन्तु द्यावापृथिवी। द्यावापृथिवीऽअमेॅं सातामह्म्। द्यावापृथि
वीऽइति द्यावापृथिवी। अमेॅं साताम्। इमस्य मेॅं सातामह्म्। ह्वेव। एव रा
तयः। रातयः सन्तु। सन्त्विति सन्तु॥१०॥ इषे पिन्वस्व। पिन्वस्वो
र्जेऽऊर्जे ब्रह्मणे। ब्रह्मणे क्षत्राय। क्षत्राय द्यावापृथिवीभ्याम्।
द्यावापृथिवीभ्यामिति द्यावापृथिवीभ्याम्॥ धर्म्मासि। असि
सुधर्म्मा। सुधर्म्मामेनि। सुधर्म्मेति सुधर्म्मा। अमेन्यस्मे। अस्मे ॥१३५॥
॥१९५॥ नृम्णानि। अस्मेऽइत्यस्मे। नृम्णानि धारय। धारय ब्रह्म। ब्रह्म
क्षत्रम्। क्षत्रम्विशम्। विशमिति विशम्॥११॥ पूष्णे शरसे। श
रसे ग्रावभ्यः। ग्रावभ्यः प्रतिरवेभ्यः। ग्रावभ्यऽइति ग्रावभ्यः।

इति विश्वा। रूपः। अमृतानि तस्थौ। तस्थाविति तस्थौ॥१८॥ प्रवः। वो
महे। महे मन्दमानाय। मन्दमानायान्धसः। अन्धसोऽर्चा। अर्चा विश्वा
नराय। विश्वानराय विश्वाभुवे। विश्वभुवऽइति विश्वाभुवे। इन्द्रस्य य
स्य। यस्य सुमखं। सुमखं सहः। सुमखमिति सुमखं। सहो महि।
महि श्रवः। श्रवो नृम्णं। नृम्णं च। च रोदसी। रोदसी सपर्यतः। रोदसीऽ
इति रोदसी। सपर्यतऽइति सपर्यतः॥१९॥ बृहन्निरा। इद्धिध्मः। इध्मऽ

एषा॥ एषा। सूरिः। भूरिः। रायः। सा। रा॥ स्तम् पृथुः॥ पृथुः स्वरुः॥ स्वरुः इति
स्वरुः॥ २१॥ इन्द्रे हि। एहि। इहि मासि। स्य अन्धसः॥ अन्धसो विश्वेभिः।
विश्वेभिः सोमपर्वभिः॥ सोमपर्वभिरिति सोमपर्वभिः॥ महाँ ऽअ
भिष्टिः॥ अभिष्टिरोजसा॥ ओजसेत्योजसा॥ २२॥ इन्द्र ओव त्रमा वन्त्रे ॥१५७॥
मवणोरा। अवणोच्छर्दनीतिः॥ छर्दनीतिः पारार्दनीतिदिशार्दा। नी
तिः॥ प्रमामिनाम्य मामिनामभिनारा। अभिनार्द्दर्दनीतिः। वर्द्धनीति

तऽइति । मित्रा । पुतनं नोऽ अघा । अघाय्य राज्यं ऽहि । हिभ्भीभिः । भीभिर्दय
सोदपसे विविवाजो । वाजानि निवानो । नर ॥१५॥ गाव ऽ उपा । उपाव
ता अवता । वतम्हा । अवतम्म ह्ला । महा । यज्ञसा । महा ऽ इति म हा । यज्ञस्परस्य
दा । रस्य दे ति र स्यदा । उभा कर्णा । कर्णा हिरण्य या । हिरण्ययेति हिरण्य
या ॥१६॥ पदुघा । अघस्पूरो । स्यूर ऽ उदिते । उदि ते नो गाः । उदिता ऽ इति सुर ।
रते । अनागा मित्रः । मित्रोऽ अर्यमा । अर्यमेत्यर्यमा । सुवाति सविता ।

सविता भगः॥ भगऽइति भगः॥१७॥ आसृते। सृते सिञ्चता। सिञ्चता
श्रियं॥ श्रियं रोदस्योः॥ रोदस्योरभिश्रियं॥ अभिश्रियं॥ अभिश्रियमित्यभि।
श्रियं॥ रसा दधीता। दधीत वृषभम्। वृषभमिति वृषभम्॥१८॥ आति
ष्ठन्तम्परि। आतिष्ठन्तमित्या। तिष्ठन्तं परि। परि विश्वे। विश्वेऽअभूषन्।
॥१५८॥ अभूषञ्छ्रियः॥ श्रियो वसानः॥ वसानश्चरति। चरति स्वरोचिः॥ स्व ॥१५६॥
रोचिरिति स्वरोचिः॥ महत्तत्। तद्वृष्णः॥ वृष्णोऽअसुरस्य। असुरस्य ना
मा। नामा विश्वरूपः॥ आ विश्वरूपः॥ विश्वरूपोऽअमृतानि। विश्वरूपः

त्रः। मित्रोऽअर्य्यमा। अर्य्यमा प्रातर्य्यावाणः। प्रातर्य्यावाणोऽअध्वरम्।
प्रातर्य्यावाणऽइति प्रातः। यावानः। अध्वरमित्यध्वरम्॥१२॥ विश्वेषा
मदितिः। अदितिर्य्यज्ञियानाम्। यज्ञियानां विश्वेषाम्। विश्वेषा
मतिथिः। अतिथिर्म्मानुषाणाम्। मानुषाणामिति मानुषाणाम्। अ
ग्निर्द्देवानाम्। देवानामवः। अवः आवृणानः। आवृणानः सुमृडी
कः। आवृणानऽइत्याऽवृणानः। सुमृडीको भवतु। सुमृडीक इति सु
मृडीकः। भवतु जातवेदाः। जातवेदाऽइति जात। वेदाः॥१३॥ महो अग्नेः।

अग्नेः सम्ऽइधानस्य। समिधानस्य शर्म्मणि। समिधानस्येति सम्ऽइधानस्य।
शर्म्मण्यनागाः। अनागा मित्रे। मित्रे वरुणे। वरुणे स्वस्तये। स्वस्त
यऽइति स्वस्तये। श्रेष्ठे स्याम। स्याम सवितुः। सवितुः सवीमनि। सवीम
नि तत्। तद्देवानाम्। देवानामवः। अवोऽअद्य। अद्या वृणीमहे। वृणी ॥१५५॥
॥१५५॥ महऽइति वृणीमहे॥१४॥ आपश्चिरा। चित्पिप्युः। पिप्युस्तर्य्यः। स्तर्य्यो
न। न गावः। गावो नक्षन्। नक्षन्नृतम्। ऋतं जरितारः। जरितारस्ते।
तऽइन्द्र। इन्द्रेतीन्द्र। याहि वायुः। वायुर्न। न नियुतः। नियुतो नः। नियु

इतिवाजसनेसंहितायांवपदक्रमत्रिंशत्तमोध्यायः॥३१॥ छ॥ छ॥ तदेव।
एवाग्निः। अग्निस्तत्। तदादित्यः। आदित्यस्तत्। तद्वायुः। वायुस्तत्। तदुच
न्द्रमाः। उँ इत्युँ। चन्द्रमाऽइतिचन्द्रमाः। तदेव। एवंशुक्रम्। शुक्रन्तत्।
तद्ब्रह्म। ब्रह्मताः। ताऽआपः। आपः सः। सप्रजापतिः। प्रजापतिरितिप्र
जाऽपतिः॥१॥ सर्वेनिमेषाः। निमेषाजज्ञिरे। निमेषाऽइतिनि। मेषाः। ज
ज्ञिरेविद्युतः। विद्युतः पुरुषात्। विद्युतऽइतिवि। द्युतः। पुरुषादधि। अधीस
ध्यानैनम। एनमूर्ध्वम। ऊर्ध्वन्न। नतिर्यञ्चम्। तिर्यञ्चन्न। नमध्ये। म

ष्वेपरि। परि जग्यभर्त्र। जग्यभ्रदिति जग्यभर्त्र॥२॥ येतस्या। तस्य प्रतिमा।
प्रतिमा ऽअस्ति। प्रतिमेति प्रतिमा। अस्ति यस्या यस्य नाम। नाममुह
र्त। मुहुर्घन्तानि घन्ताऽइति घन्तानि॥ आदिबोर्ह। हदेवः। देवः प्रदिष्टानि प्रदिष्टो
॥१४७॥ नु। प्रदिष्टाऽइति प्रादिष्टानि अनुसर्वानि सर्वाः पर्वन पर्वहि। हजातः जा
तः सः। सनुर्भर्गो। ऽवुऽइसः। गर्भेऽ अन्तः। अन्तरि सन्तः। सएव। एवजा ॥१४॥
तः। जातः सः। सजनिष्यमाणः। जनिष्यमाणः प्रसङ्गा। प्रसङ्गजनाः।
जनो स्ति ष्ठति। तिष्ठति सर्वतोमुखः। सर्वतोमुखऽइति सर्वतोमुखः॥४॥

[OrderDescription]
,CREATED=18.08.20 16:12
,TRANSFERRED=2020/08/18 at 16:28:33
,PAGES=141
,TYPE=STD
,NAME=S0003520
,Book Name=M-2733-NAVGRAH STROT
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF

FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF

FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF

FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF

FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF
,FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF

FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF
,FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF

FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
,FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF
,FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF

FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF
,FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF
,FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF

FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF
,FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
,FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF

FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,FILE129=00000129.TIF
,FILE130=00000130.TIF
,FILE131=00000131.TIF
,FILE132=00000132.TIF
,FILE133=00000133.TIF
,FILE134=00000134.TIF
,FILE135=00000135.TIF
,FILE136=00000136.TIF
,FILE137=00000137.TIF
,FILE138=00000138.TIF
,FILE139=00000139.TIF
,FILE140=00000140.TIF
,FILE141=00000141.TIF